

VINERI • 2 DECEMBRIE 2011 • ANUL LXI NR. 48

FOAIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

O metaforă pentru 1 Decembrie
„Foaia românească” a fost sărbătorită și de copii
Săptămâna limbii materne la Micherechi

CALENDAR ORTODOX

5 decembrie, luni – † Cuv. Sava cel Sfințit; Cuv. Nectarie.
6 decembrie, marți – † Sf. Ier. Nicolae, Arhiep. Mirelor Lichiei (Dezlegare la pește).
7 decembrie, miercuri – † Sf. Mc. Filofteia de la Curtea de Argeș; Sf. Ambrozie, (Dezlegare la pește).
8 decembrie, joi – Cuv. Patapie și Sofronie.
9 decembrie, vineri – Zămislirea Sf. Fecioare Maria de către Sf. Ana; Sf. Proorociță Ana.
10 decembrie, sâmbătă – Sf. Mc. Mina, Ermoghen și Evgraf (Dezlegare la pește).
11 decembrie, duminică – Cuv. Daniil Stâlpcul și Luca cel Nou; Sf. Mc. Varsava (Dezlegare la pește).

Foaia a scris...

Acum 40 de ani

Silabe, cuvinte și propoziții românești am auzit de la copiii din Crâstor (Sarkadkeresztúr). La această școală se desfășoară o muncă serioasă pe linia învățării limbii române. Profesorul român se străduiește să-i învețe pe copii cât mai bine această limbă. Nu am putut vorbi cu Mihai Ianc, care-i învață, pentru că era tocmai plecat la județ. Cu copiii care învață limba română, m-am întâlnit în pauză. Când i-am întrebat, de unde au învățat prima dată să vorbească românește, mulți mi-au răspuns că „de la moșu și de la baba.” (Silabe, cuvinte, propoziții, autor: Șt. Oroian, Foaia Noastră, Nr. 23, 1 decembrie 1971, pag. 4)

Acum 30 de ani

Acum, pe la capătul drumului meu de educator, când am ajuns la ziua părăsirii vechiului nostru lăcaș școlar, ca cel mai în vârstă profesor îmi dau seama că tot ceea ce a fost mai bun în mine, tot ceea ce a fost creator în ființa mea s-a răsfirat aici printre zidurile bătrâne ale acestei clădiri... Pentru noile generații, pentru viitorii elevi ai școlii românești s-a construit o clădire nouă, cu condiții optime de studii, cu spațiu și lumină mai multă. (Nostalgie, autor: Teodor Oltean, Foaia Noastră, Nr. 48, 29 noiembrie 1981, pag. 3)

Acum 10 ani

Fost-a ziua de 1 decembrie 1918, ziua când a răsarit soarele dreptății și libertății poporului român. Depănat pe caierul unei istorii de două ori milenară, actul de o nespūsă măreție și deosebită importanță de la Alba Iulia a fost o necesitate istorică, o împlinire a celui mai scump ideal: unirea tuturor românilor sub un singur stindard: tricolorul românesc. Am trăit pe viu aceste momente. Eram tânăr, plin de entuziasm, împărtășind cu toată ființa marea dorință a românilor, unirea Ardealului cu România. Peste ninsoarea celor optzeci de ani de viață și ajunul unui apus demn și senin, re trăiesc cu aceeași emoție grandioarea zilei de 1 decembrie 1918. („...Și eu am fost la Alba Iulia”, autor: Ilie Mișcuția, (Extrase din cartea Mariei Berényi: Românii din Ungaria de azi în presa română din Transilvania și Ungaria secolului al XIX-lea) Foaia românească, Nr. 48, 30 noiembrie 2001, pag. 12)

Bichișciaba

Distincții
de Ziua Minorităților

Cu ocazia Zilei Minorităților, la Bichișciaba vor fi sărbătorite cele patru naționalități români, slovaci, polonezii și țigani din oraș. Evenimentul va avea loc pe 12 decembrie, în Sala festivă a primăriei reședinței

bichișene, cu începere de la ora 17.00. După festivitate, românii din oraș se vor întruni la un restaurant unde vor fi întâmpinați de un grup de coriști de la Liceul „N. Bălcescu” din Jula.

A. Cioca

Budapesta

„Trecutul și prezentul
minorităților”

Biblioteca de limbi străine din Budapesta, în colaborare cu Institutul Cultural Maghiar și Lectoratul de Arte Plastice, a vernisat recent expoziția cu titlul „Trecutul și prezentul mi-

norităților”. Expoziția a fost deschisă pe 1 decembrie în Aula Bibliotecii de limbi străine (1056 Budapesta, str. Molnár nr. 11) și poate fi vizitată până pe 23 decembrie.

A.C.

Ziua Culturală a Românilor din Ungaria

Manifestarea culturală tradițională a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria va reuni și în acest an formații artistice și soliști din mai multe localități din Ungaria și din România. Programul va fi deschis de către Paulik

Antal, șef adjunct al Departamentului pentru Relațiile cu Minoritățile din cadrul Ministerului Administrației Publice și Justiției. Eveni-

mentul va avea loc în Sala festivă a Centrului Cultural Românesc din Jula, sâmbătă 10 decembrie, cu începere de la ora 10.00.

A.C.

Telefonul redacției: 661463-152

Încheierea ediției: marți, ora 18.00

Din fototeca de 60 de ani a Foii românești

Copii de la grădinița din Aletea, în anul 1968

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă:

1 Decembrie, Ziua Națională a României (foto: din arhivă)

O metaforă pentru 1 Decembrie

Nu cred că istoria unui popor ar trebui să însemne, mai presus de toate, lecția de viață sau lumina călăuzitoare, povestea la care ar trebui să ne întoarcem mereu atunci când scotocim prin lada de zestre a neamului. Și nici nu cred că o astfel de lecție ar promite mari schimbări în mentalul colectiv sau în organizarea minuțioasă a traiului nostru zilnic.

Și totuși, există momente pe care le resimțim profund ca fiind ale noastre, care ne definesc esența și ne proiectează dincolo de matricea logică a ființei, care ne trezesc nesfârșite mândrii și ne ridică la înălțimea Carpaților și mai departe de aceștia, pe Coloana Infinitului, până la albastrul cel mai curat al eternității.

Un astfel de moment este, în fiecare an, ziua de 1 Decembrie. O secvență unică, un stop-cadru pe o imagine unde, la masa plină de bunătăți a destinului, câțiva români vizionari au alcătuit un puzzle din provincii-surori, au luptat pentru un ideal bătrân și au hotărât, într-un glas și o voință, Unirea. A fost clipa în care, după secole de așteptare, românii se regăseau firesc în matca aceluiași stat. România își scria poezia, cu talentul făuritorilor de țară, într-un context politic și social învolburat, de reșezări pe harta geopolitică a unei Europe sfâșiate într-un război lung, istovitor și dureros. România noastră a primit botezul devenirii, a început să respire, să creeze, să existe. România a prins aripi și a modelat, în ritmurile Horei Unirii, generații de inimi cutezătoare, sincronizate perfect la timpurile unei Europe cu parfum de libertate.

Fără să fim tributari acestui trecut remarcabil, trebuie să știm cum să primim recompensa subtilă a muncii noastre. România de astăzi, noi toți, românii de pretutindeni, care batem cu sfială, în fiecare an, la poarta unui 1 Decembrie emoționant și atât de bogat în semnificații, avem nevoie de noi înșine, de curaj, de respect și de încredere.

Viața, providența, simpla coincidență sau poate mâna nevăzută care ne conduce în fiecare secundă destinele, a hotărât ca după acel luminos 1 Decembrie al lui 1918 să fim nevoiți a traversa din nou ape tulburi, ani lungi de claustrare, de refuz al demnității, de înstrăinare. Au fost momentele de după cel de-al doilea război mondial, când acea Cortină de Fier a zgâriat profund inima Europei și a României noastre.

Iar dacă acum suntem aici, împreună, în aceeași Horă a Uniunii care ne-a regăsit într-un Decembrie memorabil, este fiindcă noi toți avem puterea de a crede în miracolul reinventării, de a renaște și de a empatiza cu istoria.

Lumea de astăzi este complicată și uneori mult prea grăbită. Suntem cu toții prinși într-un neîncetat tumult, gonim în fiecare moment după mai mult și mai bine. Și poate că, în acest teribil pariu cu goliile noastre, uităm uneori să privim cu atenție tricolorul, să ascultăm versurile lui „Deșteaptă-te, Române!” și să așezăm o floare pe mormântul celui soldat necunoscut care, frângându-și aripile tinere, s-a convertit în înger și a binecuvântat cu jertfa lui Reîntregirea.

1 Decembrie va rămâne pentru totdeauna ziua de naștere a României. Pentru că cele mai frumoase zile se nasc din recolta de sacrificii a generații întregi de eroi. Și pentru că de la visuri la realitate trebuie câteodată să urcăm niște trepte istovitoare. Care este moștenirea pe care noi trebuie să o păstrăm și să o transmitem mai departe? Probabil un Corn al Abundenței plin cu tradiții, folclor, doine și povești, ritualuri și legende, cântece și jocuri, spiritualitate, poezie, cultură, pe care stă scris, în cea mai curată și mai duiosă limbă de pe pământ, *Poetul Român*.

Un român din Budapesta

„Foaia românească” a fost sărbătorită și de copii

Cu ocazia aniversării a 60 de ani de la înființarea săptămânalului românilor din Ungaria, ne-am propus să implicăm și copiii în sărbătorirea revistei tuturor generațiilor. Așadar, am lansat în paginile de tineret, concursul intitulat „Foaia românească în familia noastră”, la care am invitat școlarii mici și mari să deseneze și să scrie compuneri sub acest titlu. Concursul de desen a fost lansat pentru elevii cursurilor inferioare, iar cel de compuneri pentru școlarii cursurilor superioare.

Festivitatea de premiere a avut loc în ziua de 28 noiembrie, în redacția *Foii românești* de la Iula, unde au fost invitați copiii premiați și profesorii lor. Aici, în aula, unde au fost expuse toate desenele copiilor, *Eva Iova*, redactorul șef al săptămânalului a întâmpinat copiii, felicitându-i pentru munca lor serioasă. „Spre marea noastră bucurie, au ajuns la redacție 120 de desene de la școlile din Chitighaz, Iula, Micherechi, Bătania, Pocei, Bedeu, Apateu, Săcal și 21 de compuneri din Chitighaz, Micherechi, Iula, Bedeu și Săcal. Așa cum puteți observa în paginile *Foii*, mulți copii ne scriu compuneri sau articole despre diferite evenimente. Așteptăm pe viitor și de la voi scrieri, deoarece și noi, ziariștii de azi, așa am început”, a încurajat elevii la scris redactorul șef al *Foii*. Apoi au fost prezentate criteriile de selecție a câștigătorilor: co-

Premiații concursului „Foaia românească în familia noastră”

Concursul de desen

David Puha, Micherechi
Beata Adamik, Chitighaz
Martin Mazula, Bătania
Reka Hanyecz, Iula
Petru Iova, Micherechi
Victoria Liskai, Chitighaz
Aron Pătaș, Iula
Petra Bozsányi, Săcal
Dzsenifer Gaur, Bătania

Concursul de compunere

Clasele 5-7

Locul I: Anita Laszlo, Iula
Locul II: Estera Ardelean, Iula
Locul III: Nora Laurinyecz și Betti Faragó, Chitighaz
Mențiune: Dzsenifer Gloncz, Săcal

Clasa a 8-a

Locul I: Vanesa Olar, Chitighaz
Locul II: Balint Berényi, Iula
Locul III: Carina Iuhás, Micherechi
Mențiune: Benjamin Cozma, Iula

responderea tematicii, originalitatea și creativitatea executării lucrărilor.

Cei doi membri ai juriului, membrii prezidiului Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, *Emilia Martin*, etnograf și director al Muzeului Erkel din Iula (la categoria compuneri), și *Ștefan Oroian*, artist plastic din Iula (la desene) au apreciat cu mare bucurie creațiile tinerilor noștri.

Despre aprecierea compunerilor, *Emilia Martin* a mărturisit încântată următoarele: „În fiecare compunere am găsit ceva nou, puncte de vedere diferite. Toate compunerile au răs-

puns tematicii, care a trebuit abordată. Cei care sunteți de față, sunteți cu toții câștigători, dar nu înseamnă că cei care nu au fost invitați aici nu au avut lucrări bune, însă noi a trebuit să-i alegem pe cei mai buni. În cele ce urmează o să enumăr câteva idei, din compunerile voastre, despre importanța citirii revistei *Foia românească*: »Îți îmbogățești vocabularul citind *Foia*; îți îmbogățești cunoștințele despre comunitatea românească din Ungaria, despre activitățile, manifestările din comunitate.«

(Continuare în pag. a 4-a)

Pe scurt...

UNGARIA, RETROGRADATĂ

Moody's a redus ratingul obligațiunilor Ungariei la „junk”, gunoi, din cauza temerilor legate de nivelul ridicat al datoriei de stat, de perspectivele slabe de creștere economică și de incertitudinea privind eficiența politicii financiare a guvernului. Un motiv de preocupare îl constituie și criza creditelor ipotecare în franci elvețieni și alte valute exotice. Sute de mii de oameni care au contractat astfel de credite nu mai pot achita ratele și riscă să își piardă locuințele. Guvernul ungar a încercat să aplice măsuri de protecție, cum ar fi plata împrumuturilor în valută la o rată de schimb mai mică decât cea a pieței.

**PARTENERIAT AGRICOL
ARAD-BICHIS**

În cadrul Parteneriatului de Afaceri româno-maghiar, la Bătania s-au întâlnit recent agricultori din Pecica, Bătania, Kaszaper și Mezöhegyes. Acțiunea a avut loc în cadrul programului Agro Partner, câștigat de orașele înfrățite Pecica și Bătania finanțat prin Fondul de Dezvoltare Regională al UE. Pe parcursul schimbului de opinii, agricultorii și oamenii de afaceri din industria alimentară au putut afla informații prețioase din experiența celorlalți, fără a se trece cu vederea greutățile.

ROMÂNII NU SUNT GRAȘI

În România se înregistrează cea mai scăzută rată a obezității din Uniunea Europeană, potrivit unui studiu al Eurostat, dat zilele trecute publicității. Astfel, în România, rata obezității este de 8 % în rândul femeilor, și de 7,6 %, în cazul bărbaților. Comparativ, cea mai mare incidență a obezității este întâlnită la femeile din Marea Britanie – aproape 24 %, și la bărbații din Malta – aproape 25 %. În cazul României, datele arată că cel mai mare procent al cazurilor de obezitate se înregistrează la femeile și bărbații între 45–64 de ani. În topul listei, după Marea Britanie și Malta, urmează Letonia și Estonia, iar pe locul 5 s-a clasat Ungaria, cu 18,8%. România este pe locul 19.

„Foaia românească” a fost sărbătorită și de copii

(Urmare din pag. a 4-a)

Unul dintre subiectele preferate a fost cum ajunge Foaia la voi. Cum v-ați întâlnit voi cu Foaia, este un alt subiect despre care au scris mulți. Unii cunoscând revista de la școală, alții ziceau că bunicii lor așteaptă în fiecare săptămână poștașul să aducă ziarul, etc. Foarte mulți dintre voi au amintit în compuneri că ar dori să poată să scrie în revistă, de aceea doresc să vă încurajez să scrieți, pentru că voi sunteți viitorul acestei comunități. Și cum era sloganul vechi »Citiți și răspândiți Foaia noastră« eu aș zice că nu aveți decât să citiți mult și să încercați să știți atât de bine românește, ca să o puteți citi, să o dați și la ceilalți să o cunoască, iar mai târziu să vă perfecționați în așa măsură să ajungeți și voi să fiți printre jurnaliștii sau colaboratorii Foii românești”, a îndemnat câștigătorii Emilia Martin, după care compunerile de pe locul 1 au fost citite și în fața

publicului. Ne bucură faptul că elevii au răspuns într-un număr atât de mare la concursul nostru, ceea ce dovedește că merită să lucrăm pentru viitorul acestei comunități, care se oglindește prin săptămânalul Foaia românească. Pentru a

face cunoscut cititorilor originalitatea acestor compuneri, în numărul actual (în paginile 9 și 10) le dăm publicității, iar în numărul următor vom publica desenele premiate și aprecierea acestora de către juriu.

R. Păcaș

FILIALA SEGHEDEIN A ICR BUDAPESTA

ÎMPREUNĂ CU

AUTOCONDUCEREA ROMÂNILOR DIN SEGHEDEIN
VĂ INVITĂ LA

**SERATA DE MOȘ NICOLAE
A ROMÂNILOR DIN SEGHEDEIN**

PROGRAMUL SERII:

**„POVEȘCHILE LU' BACE TOGHIERE”
SPECTACOL DE POEZIE ȘI SNOAVE
ÎN INTERPRETAREA LUI GHEORGHE HODREA
TRADIȚIONALĂ MĂMĂLIGĂ Ț LA CÂMPIAN**

DATA: 9 DECEMBRIE 2011, ORA 18:00

LOCUL: ARANYHAL ÉTTEREM,
SZEGED, PIAȚA KÁLVÁRIA NR. 6

RUGĂM CONFIRMAȚI PREZENȚA LA
TEL: 06 30 295 41 32 (GHEORGHE PETRUȘAN) SAU E-MAIL:
PETRUSANGYORGY@YAHOO.COM

Ștefan Oroian, premiat la Bienala de la Arad

Sâmbăta trecută, la Arad a avut loc vernisajul și festivitatea de decernare a premiilor la cea de-a III-a ediție a „Bienalei internaționale de pictură, sculptură, grafică. Meeting Point Arad 2011”. Pe lângă premiile acordate pentru sculptură, pictură, grafică, juriul a mai acordat și premii speciale ale Uniunii Artiștilor Plastici. Printre acești premiați se află și artistul plastic român, Ștefan Oroian din Jula. AC.

Colinde cu Ștefan Hrușcă

Îndrăgitul interpret de muzică folk a început iarăși, ca în fiecare iarnă, un turneu de colinde prin România. Astfel, pe 3 decembrie va cânta îndrăgitele colinde românești pe scena Casei de Cultură a Sindicatelor din Oradea, seara de la ora 20.00. Ștefan Hrușcă va ajunge și la Arad, în ziua de 5 decembrie, când va concerta la centrul comercial Armonia Center. EI.

www.foaia.hu

Recuperarea identității prin cărți și salvarea prin cultură

A XXI-a ediție a Simpozionului organizat de Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria a reunit la Budapesta, în zilele de 26–27 noiembrie, cercetători și specialiști români din Ungaria și România. A fost prezent cu acest prilej și noul ambasador al României la Budapesta, *Victor Micula*, care a felicitat organizatorii pentru munca tenace de mai bine de două decenii, pentru activitatea de promovare și păstrare a identității etnice, lingvistice și culturale a românilor din Ungaria.

În prima parte a simpozionului au susținut prelegeri invitații sosiți din România: *Ioan Moldovan*, din Cluj și *Florin Popescu*, din București: Statistică și ideologie. Români din Transilvania în epoca modernă; *Elena Rodica Colta*, din Arad: Rețeaua de rudenie a intelighenților românești, o formă de întărire a identității naționale în imperiu; *Cornel Sigmirean*, *Corneliu Cezar Sigmirean*, din Târgu Mureș: Imaginea românilor din Spania reflectată în presă; *Elena Platon*, din Cluj: Alinierea procesului de predare-evaluare a limbii române ca limbă nematernă la standardele europene; *Gabriel Moisa*, din Oradea: Iulian Cune – un beiușean pașoptist și opțiunile sale central-europene; *Vasile Dobrescu*, din Târgu Mureș: Un intelectual de provincie cu anvergură națională: *Ioan Iosif*.

Cercetătorii și specialiștii români din Ungaria au fost prezenți cu lucrările susținute de *Stella Nicula*: Rituri de purificare a spațiului; *Mihaela Bucin*: Familii românești din Partium și Ungaria, *Tiberiu Herdean*: Jurnalul lui Mihail Sebastian; *Ana Borbély*: Evoluare de identitate minoritară românească în perioada 1990–2010, în Chitighaz; *Elena Csobai*: Comunitatea românească din Jaca; *Emilia Martin*: Ritualizarea manifestărilor de absolvire la liceul românesc din Julia. *Maria Berényi* a încheiat seria pre-

legerilor cu lucrarea: Membrii distinși ai Reprezentanței „Fundăției Gojdu” (1870–1918).

Rodica Colta a făcut o prezentare a publicațiilor institutului, apărute în acest an: „Simpozion”, „Lumina”, „Izvorul”, subliniind că apariția acestora este nu numai rodul muncii de cercetare, dar și al unui efort tot mai mare și pentru obținerea fondurilor necesare.

În cadrul simpozionului a avut loc lansarea albumului: „Poveștile

spiritele noastre protectoare”. A arătat că discursul cărții este ponderat, riguros, așa cum este însăși autoarea. A felicitat membrii Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria pentru munca pe care o depun de mai bine de 2 decenii, subliniind că: „Prin studii și cărți ne aduceți trecutul ca suport, prin cărți are loc un proces de recuperare a identității. Salvarea prin cultură este rostul întâlnirilor noastre an de an la simpozion. Ne în-

caselor. Români în Buda și în Pesta”. *Mihaela Bucin* a subliniat că aceasta este prima carte a unui autor român din Ungaria lansată în cel mai înalt for din România: la Academia Română. *Mihaela Bucin* a precizat că această carte, apărută într-o formă tipografică excelentă, are o funcție de căutare și regăsire identitară, dar și funcția de a repune comunitatea românească din Ungaria pe temeiurile pe care ar fi vrut să fie în secolele XVIII–XIX.

Prezent la lansarea albumului la Academia Română, *Cornel Sigmirean* a arătat că acesta poate fi considerat, pe bună dreptate, evenimentul anului pentru comunitatea românească din Ungaria. La întâlnirea de acum, de la Budapesta, el a menționat: „Acest volum este un album de familie, a familiei românilor, iar înaintașii noștri sunt

toarcem fiecare acasă mândri de naționalitatea noastră”.

În încheiere, *Maria Berényi* a mărturisit că s-a simțit deosebit de onorată la Academia Română ca fiind primul român din Ungaria, autor al primei cărți scrise despre românii din Ungaria. A mulțumit pentru sprijinul acordat de doamna ambasador *Irina Comaroschi* și a menționat că și ideea apariției trilingve îi aparține întru totul acesteia. A adăugat: „Mi-a fost ușor, pentru că nu eu povestesc, ci aceste case. Eu am legat doar firele poveștii...”

Cea de-a XXI-a ediție a Simpozionului organizat de Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria s-a încheiat duminică, în 27 noiembrie, cu vizitarea orașului printr-un tur numit „Pe urmele românești la Budapesta”.

Gabriela Enea Elekes

Pe scurt...

BUDAPESTA

Cu ocazia Zilei Naționale a României, joi după-masă, 1 decembrie, de la ora 18.00, la capela ortodoxă română aflată în Curtea Gojdu din Budapesta a fost săvârșită slujba de „Te Deum”. Slujba a fost oficiată de parohul *Marius Maghiaru* și ieromonahul *David*.

JULA

La Catedrala Episcopală din Julia și la parohia din Otlaca-Pustă a avut loc recent o întâlnire de lucru cu specialiști în domeniul arhitecturii, în vederea pregătirii unui proiect transfrontalier legat de turismul religios, care ar urma să fie realizat în comun cu Arhiepiscopia Aradului. La Julia se intenționează realizarea unui altar de vară din lemn și a două porți maramureșene, iar la Otlaca ar urma să fie construită o bisericuță de lemn, toate în stil maramureșean, ne-a informat biroul de presă al Episcopiei.

BUDAPESTA

Duminică, 4 decembrie, la Capela Ortodoxă Română de la Budapesta, după oficierea Sfintei Liturghii, va avea loc vernisajul expoziției de icoane a artistei originare din Micherechi, *Elena Ruja*. De asemenea, pentru copii vor fi împărțite daruri de Sf. Nicolae.

MICHERECHI

De la începutul lunii februarie a anului 2011, la inițiativa și cu implicarea directă a Preasfințitului Părinte Episcop *Siluan*, în parohia Micherechi a luat ființă un cor al credincioșilor ortodocși români, sub bagheta dirijorală a maestrului *Ovidiu Boar*, din Arad. Corul din Micherechi, care se reunește săptămânal, pentru o repetiție de două ore se pregătește, pentru întâmpinarea sărbătorii Crăciunului, cu un repertoriu de colinde. Primul concert de colinde la care urmează să ia parte fiind pe 11 decembrie, la festivalul de colinde la de Macea, unde înainte de masă vor lua parte și la Sfânta Liturghie de la biserică din localitatea arădeană.

Biblia pentru copii români din Ungaria

Anul acesta, Uniunea Baptistă din România a inițiat un proiect de distribuire gratuită de Biblie, tipărite de către Societatea Biblică Interconfesională din România și donate gratuit de Fundația „Misiune fără Frontiere din Sibiu”, tuturor celor interesați.

Biserica Baptistă din Micherechi a fost implicată și ea în acest proiect, prin intermediul bisericilor baptiste din Salonta și Mădăras. Din stocul de Biblie destinat micherechenilor atât pentru adulți cât și pentru copii, în ziua de 23 noiembrie, cei 20 de participanți la faza finală a

Concursului de ortografie „Gheorghe Martin” desfășurat la Micherechi, au primit câte o Biblie cu ilustra-

ții pentru copii. Bibliile ilustrate pentru copii au fost înmânate în numele bisericii baptiste din Micherechi

de Gheorghe Ruja care a felicitat copiii pentru participarea cu succes la concursul de ortografie în limba română și a vorbit despre implicarea bisericii în acțiunea română.

„Dragi copii, dragi concurenți, cred că voi puteți să fiți o încurajare pentru colegii voștri de clasă, de școală, ca să-i îndemnați să vorbească limba română, să îndrăgească limba română. Biserica Baptistă din Micherechi este implicată într-un proiect de distribuire a Bibliei în mod gratuit. Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu, scris și tipărit, acest concept este

susținut atât de Biserica Ortodoxă, cât și de Biserica Baptistă și de Biserica Penticostală. Deci puteți să citiți Biblia cu toată îndrăzneala, care conține foarte multe ilustrații și este într-un limbaj pe înțelesul vostru. Eu vă doresc note bune în continuare, mai ales la limba română și doresc să fiți copii ascultători de părinți, de profesorii voștri”, a încheiat cuvintele de îmbărbătare Gheorghe Ruja, după care a înmănat Bibliile pentru cei 20 de copii români din localitățile Bătania, Jula, Chitghaz și Micherechi.

R.P.

Opt lucruri după care tânjesc în biserică

Mi-este teamă de noul val de religie care a venit. A început în Statele Unite și acum se răspândește. Este un fel de ezoterism al sufletului și al minții însoțit de fenomene ciudate. Mi-e teamă de orice ce nu necesită curăție de inimă și neprihănire a conduitei în viață din partea individului.

Tânjesc de asemenea ca, prin îndurările blânde ale lui Cristos, să existe printre noi următoarele lucruri:

1. **O simplitate frumoasă.** Întotdeauna sunt precaut față de artificialitate și complexitatea religiei. Aș vrea să văd simplitate. Domnul nostru Isus a fost unul dintre cei mai simpli oameni care a trăit vreodată. Pur și simplu, nu-L puteai implica în nimic formal. El a spus ce avea de spus la fel de frumos și de natural precum cântă o pasăre dimineața în copac. Aceasta este ceea ce aș vrea să văd restaurat în biserici. Opusul acesteia este artificialitatea și complexitatea.

2. **O dragoste creștinească radiantă.** Îmi doresc să văd o restaurare a dragostei creștinești care să radieze în așa fel încât să fie imposibil să găsești pe cineva care să vorbească cu asprime sau fără milă despre cineva sau cuiva. Aceasta necesită multă chibzuință și multă rugăciune neconținută. Diavolul ar intra în convulsii. Ar fi atât de supărat și așa de dezamăgit că ar sta îmbufnat ani în șir în iadul creat chiar

de el. În această ultimă perioadă de moarte a dispensației creștine ar trebui să existe un grup de creștini care să aibă dragoste radiantă, niște oameni atât de iubitori încât să nu-i poți face să vorbească nedrept și fără milă.

3. **Un sentiment de reverență plină de umilință.** Sunt dezamăgit de faptul că venim la biserică fără sentimentul prezenței lui Dumnezeu și fără sentimentul reverenței pline de umilință. Există religii false, secte religioase stranie și secte ale creștinismului care cred că îl țin pe Dumnezeu într-o cutie și atunci când se apropie de cutia aceea, simt o reverență plină de teamă și de uimire. Bineînțeles că tu și eu vrem să fim izbăviți de o asemenea păgânism sau de o asemenea sectă falsă. Dar am vrea de asemenea să vedem un grup de oameni care să fie ferm convinși că Dumnezeu este cu ei – nu într-o cutie sau într-un biscuit, ci în mijlocul lor – să știe că Isus Cristos este cu adevărat printre ei și să aibă sentimentul reverenței pline de umilință atunci când se adună împreună!

4. **O adiere a informalității pline de bucurie.** Marele predicator englez care a fost păstor timp de mulți ani la capela Westminster din Londra – G. Chambal Morgan – și-a lăsat biserica și s-a dus în Țara Galilor unde trezirea era în desfașurare sub Evan Roberts la începutul seco-

lului. A stat în acea țară o vreme și a absorbit slava ce ieșea de acolo. Am citit predica care a ținut-o congregației lui după aceea; a fost cea mai mustrătoare predică pe care a ținut-o el vreodată. Le-a spus: „Cântările voastre sunt lipsite de bucurie, comportarea și vorbirea sunt lipsite de bucurie și nu aveți acel avânt și acea bucurie pe care am văzut-o în Țara Galilor.” I-a sfătuit că au nevoie să ajungă într-un punct în care să-l cuprindă acea adiere a informalității pline de bucurie.

5. **Un loc în care fiecare să-i socotească pe ceilalți mai buni decât pe ei înșiși.** Ca urmare a acestui lucru, toți ar trebui să dorească să slujească și nimănui să nu caute să obțină o poziție anume. Nimic nu e mai dureros de amuzant ca ambiția în biserică lui Cristos. E ca și cum un om, care ajunge într-o barcă de salvare datorită faptului că a fost salvat de la moarte în adâncurile oceanului, începe să se ambiționeze pentru a deveni căpitanul micii bărci în drumul acesteia de a-i salva pe cei ce sunt în ea. E ca și cum un om ar vrea să pătrundă într-o zonă distrusă, lovită de cutremur în care oamenii mor, iar el se luptă pentru o poziție înaltă acolo.

6. **O sinceritate de copil.** Iubesc copiii datorită sincerității lor incredibil de frumoase. Se uită la tine și îți spun cele mai simple lucruri

posibile. Dacă ar fi puțin mai mari, ar roși până în vârful urechilor, însă ei sunt absolut de neprefăcuți. Îmi place să vorbesc cu ei, îmi place să vină la mine și să stăm de vorbă, pentru că înainte să plece întotdeauna îmi spun anumite lucruri. Dacă nu vrei să se afle ceva, nu spune celor mici, deoarece ei spun absolut orice. Nu au nimic de ascuns. Cred că, cu limitele convenite vârstei noastre adulte, ar trebui ca, din punct de vedere spiritual, să fim atât de neprefăcuți încât să nu fie loc pentru duplicitate sau pentru nesinceritate.

7. **O prezență a lui Cristos care să fie un miros plăcut de smirnă și aloa.** Când te obișnuiești cu mirosul hainei Lui, nu mai vrei nimic mai puțin. Dacă nu ai mirosit niciodată smirnă sau aloa din plantele de fildeş putem să ne continuăm viața și să nu tânjim după așa ceva. Dar o singură adiere frumoasă a miresmei hainei Lui și nu vom mai fi vreodată mulțumiți cu ceva mai puțin!

8. **Răspunsuri la rugăciuni.** Minunile n-ar trebui să fie rare întâlnite. Nu sunt un predicator al miracolelor. Am fost în biserici în care se anunțau întâlniri în care urma să se înfăptuiască miracole. Dacă arunci o privire într-un ziar de săptămână, vei vedea din când în când pe cineva care ajunge în orașul tău și face următorul anunț: „Veniți să vedeți minuni”. De acest fel

de minuni nu-mi pasă. Nu poți să obții un miracol așa cum obții o reacție chimică. Nu poți să obții un miracol, așa cum obții cine știe ce act de magie făcut de un magician pe scenă. Dumnezeu nu se vinde în mâinile magicienilor religioși. Eu nu cred în acest fel de miracole. Cred în miracolele pe care Dumnezeu le dă oamenilor Lui care traiesc atât de aproape de El, încât răspunsurile la rugăciuni sunt obișnuite, iar minunile nu le sunt nefamiliale. John Wesley nu și-a permis niciodată să predice despre minuni, dar minuni care au urmat lucrarea lui John Wesley au fost de necrezut. Odată, trebuia să-și împlinească o obligație, dar calul a început deodată să șchiopăteze și nu a mai putut merge. Wesley s-a dat jos, a îngenunchiat lângă cal și s-a rugat pentru vindecarea lui. Apoi s-a urcat din nou și a început să călărească înspre locul în care trebuia să ajungă, fără ca animalul să mai șchiopăteze. Wesley nu a făcut reclamă acestei minuni și nu a spus: „O să ridicăm un cort mare și o să facem miracolul cunoscut.” Dumnezeu pur și simplu făcea aceste minuni pentru el. Deși Charles Spurgeon nu a predicat vindecarea, totuși, în Londra s-au vindecât mai mulți oameni ca răspuns la rugăciunile sale, decât a vindecat vreodată un doctor acolo. Despre acest fel de minuni vorbesc. Așa ar trebui să fie Biserica... (Autor: A.W. Tozer)

95 de ani de la alegerea ca mitropolit

Viața mitropolitului Vasile Mangra, între nedreptate și adevăr

Vasile Mangra, ultimul mitropolit al Transilvaniei din epoca dualistă, istoric și patriot, a fost în timpul vieții „mult atacat în anii din urmă, mult hulit, mult batjocorit și chiar insultat”, ajungând la un moment dat, după moartea sa, până la excluderea din Dipticele Bisericii Ortodoxe Române. Cu scopul de a aprecia aportul lui Vasile Mangra în viața Bisericii și a culturii românești la începutul secolului al XX-lea, regretatul profesor Constantin Mălinaș sublinia: „Vasile Mangra a fost un deschizător (...) pentru geografia biografiei românești vechi, devenind totodată și primul istoric de seamă ridicat din Bihor, ale cărui lucrări sunt tot atâtea raze de sprijin la sinteza istorică națională din acel timp”.

Când s-a înscris la Academia de Drept din Oradea, mama lui, neputându-se împăca cu gândul „ca fiul ei să apuce pe calea șarpelui”, pe carieră juridică, a stăruit mult pentru îmbrățișarea carierei preoțești, „pentru calea pâinei, calea prescurei”, până ce dorința ei a fost împlinită. În lumina acestor informații, Marius Eppel concluzionează că renunțarea lui Vincențiu (numele său de mirean) la studiile de drept se datorează insistențelor mamei sale de a deveni preot. (...)

La 6 august 1879 a fost călugărit la Mănăstirea Hodoș-Bodrog, primind numele Vasile. La 10 septembrie 1879 a fost hirotonit ierodiacon, iar la 1 ianuarie 1880 preot-ieromonah, de către episcopul Ioan Mețianu. De la 1 martie 1882 până în toamna anului 1883 a fost încredințat cu conducerea provizorie a Institutului teologic-pedagogic din Arad. La Crăciunul anului 1899 a fost hirotesit protosinghel, iar anul următor a fost ales vicar al Consistoriului ortodox român din Oradea, fiind hirotesit în anul 1906, în Duminica Tomii – arhimandrit de către episcopul Ioan Papp de la Arad.

Istoric de prestigiu
și membru
al Academiei

Vasile Mangra a scris un număr însemnat de lucrări istorice, fiind considerat unul din istoricii de prestigiu ai vremii lui și primul mare istoric bihorean. Faptul că pe baza acestor lucrări a fost ales membru activ al Academiei Române, în 1909, socotim că este o dovadă convingătoare

asupra prestigiului de care se bucura în fața cărturarilor de atunci. Pr. prof. dr. acad. Mircea Păcurariu menționează și importantul fapt că din anul 1881 Vasile Mangra s-a angajat într-o dispută cu istoricul dr. Réthy Lajos, autorul lucrării „Anonymus és az erdély oláhok” – „Anonimus și românii ardeleni”, publicată în gazeta „Alföld” din Arad, și în care autorul maghiar contesta originea noastră romană și continuitatea pe teritoriul vechii Dacii, considerând că românii s-ar trage din slavi, bulgari și tătari, iar limba română din slava veche. A intervenit după cartea profesorului Iosif Goldiș și Vasile Mangra printr-o dizertație publică, susținută la Arad și publicată apoi în serial în „Familia” lui Iosif Vulcan de la Oradea sub titlul „Despre continuitatea neîntreruptă a elementului român în Dacia”.

Vicar la Oradea,
arhiepiscop
și mitropolit
al Transilvaniei

În anul 1900, scaunul de vicar și președinte al Consistoriului orădean era vacant, ca urmare a mutării lui Goldiș la Arad. Persoana pe care acesta o dorea să-i urmeze la Oradea era Vasile Mangra. Motivele erau multe: calități administrative, plus că era adeptul activismului politic. Vasile Mangra a continuat să fie și la Oradea același bun român, receptiv la toate aspirațiile neamului său.

Odată cu moartea mitropolitului Ioan Mețianu, la 21 ianuarie/3 februarie 1916, scaunul mitropolitan de la Sibiu devenea vacant.

Statul maghiar urmărea desemnarea unui candidat care să reconcilieze românii și maghiarii, unul care să crească influența forțelor moderate în rândul românilor. Biserica rămăsese ultimul bastion în calea politicii guvernamentale agresive și, dacă se întâmpla ca aceasta să cadă sub influența guvernărilor, păstrarea intereselor naționale era amenințată. În mitropolie începeau alegerile de deputați congresuali. Conform Statutului organic realizat de Șaguna, preoții reprezentau 1/3, iar mireni 2/3 în cadrul CNB. Prin urmare, Congresul ordinar avea 90, iar Congresul extraordinar electoral avea 120 de deputați. Preoțimea era reprezentată în primul prin 30, în al doilea prin 40 de deputați, iar credincioșii mireni în primul prin 60, și în al doilea prin 80.

Presa bisericească ortodoxă, cât și cea unită reamintea alegătorilor importanța alegerii mitropolitului, care prin activitatea lui trebuie să fie reprezentantul cel mai înalt al aspirațiilor neamului său. După terminarea votării, la data de 24 iulie 1916, Filaret Musta anunța rezultatul alegerii: din 114 voturi, vicarul orădean Vasile Mangra a întrunit 71, episcopul Caransebeșului dr. Miron Cristea 24 de voturi, iar episcopul Aradului I. I. Papp 12 voturi, iar 7 bile au fost albe. Drept urmare a acestui rezultat, noul mitropolit al românilor ortodocși din Transilvania și Ungaria era Vasile Mangra.

Cu ocazia alegerii, Vasile Mangra declara în fața congresului: „Ca apostolul păcii evanghelice, voi propovădui totdeauna pacea, iubirea și concordia între fiii Bisericii și cetățenii patriei, fără osebite de confesiune și naționalitate”. (...)

O moarte
neașteptată

„După o scurtă boală, împărțit cu Sfintele Taine, a adormit în Domnul, luni înainte de amiază, la ora 8 și jumătate, în Buda-

pesta, în etate de 68 de ani”, sunt cuvintele presei din acea vreme. Suferind din cauza unor deficiențe mai vechi ale aparatului cardiovascular, mitropolitul a murit la 1 octombrie la Hotel Bristol.

Data fiind personalitatea aparte a lui Vasile Mangra, în jurul momentului final al vieții sale s-au țesut o seamă de ipoteze, care cu timpul au devenit clișee istorice. Cu alte cuvinte, momentul morții mitropolitului a fost atât de „exploatat”, încât pe baza lui s-a creat o imagine care ar exprima trăsăturile esențiale ale vieții acestuia, caracterizată prin: duplicitarism, colaboraționism, sinamăgire și în cele din urmă suicid. Astfel creionată, imaginea mitropolitului de tristă amintire a fost exploatată în favoarea unor interese bisericești după anul 1918, când Sinodul episcopesc din 1919 a decretat ca „uzurpată” Mitropolia Transilvaniei pe perioada păstoririi lui Vasile Mangra și în interese politice de către regimul comunist, căruia îi convenea să afle de existența unui ierarh „trădător” în sânul Bisericii Ortodoxe Române. Consecința fina-

lă a fost ștergerea mitropolitului Mangra din Dipticele acestei Biserici. În urma unor cercetări mai recente întreprinse în arhiva Arhiepiscopiei Sibiului, adevărul despre ultimele clipe din viața mitropolitului ne apare în nuanțe mult mai credibile, mai aproape de realitate.

Înmormântat
la Budapesta

Imediat după încetarea din viață a mitropolitului, episcopul Miron Cristea a telegrafiat Consistoriului sibian înștiințându-l că, dacă ar dori ca înmormântarea să aibă loc la Budapesta, evitând cheltuielile mari, să-i răspundă pe adresa preotului Bogoevici. Dar intenția sa era să transporte la Sibiu trupul lui Mangra, prin intermediul unei firme de pompe funebre. Oficiul de casă al consistoriului a eliberat pe numele lui Lazăr Triteanu suma de 12.000 de coroane, bani care erau destinați pentru acoperirea cheltuielilor de înmormântare a mitropolitului. Avizat probabil de acest lucru, marți, în 3 octombrie, dr. George Popa îl înștiința pe vicarul arhiepiscopal dr. Eusebiu Roșca că în ziua următoare sosește la Sibiu cu trupul neînsuflit al lui Vasile Mangra. Ce s-a întâmplat în răstimpul zilelor de marți și miercuri, nu știm, însă mitropolitul nu a mai ajuns acasă, ci a fost înmormântat în cimitirul Kerepesi, din Budapesta.

(Articol preluat, în fragmente, din Ziarul Lumina; autor: Alexandru Chituță)

Cimitirul Kerepesi din Budapesta

Concursuri și activități dedicate limbii materne, la Micherechi

Zilele de 21–25 noiembrie au fost dedicate limbii materne la școala românească din Micherechi. În această perioadă, elevii cursului inferior și ai celui superior au participat la diferite concursuri și activități legate de limba română. Dar o „zi de lucru” a fost prezentată și părinților cărora li s-a oferit posibilitatea să-și viziteze copiii la școală în timpul orelor.

Cei mici care abia acum fac cunoștință cu lumea literelor, au realizat câte un desen pe baza poveștii auzite sau despre povestea preferată. Elevii din clasele 3–4 au completat rebusuri în limba română, au întoc-

mit compuneri de toamnă, care apoi au fost apreciate și cu cadouri. În ziua de joi, elevii din clasa întâi au avut oaspeți de la grădiniță. Învățătoarele au invitat preșcolarii la școală pentru ca aceștia să se împrietenească cu școala, cu viitoarele învățătoare și colegi și să îi încurajeze la activități comune. În ultima zi a săptămânii, copiii mici au realizat ornamente de Crăciun, activitate în care s-au implicat atât profesorii, cât și părinții însuși, iar cei mari au vizionat filme românești.

Programele elevilor din cursul superior au avut drept scop măsurarea

cunoștințelor de română. Luni a avut loc concursul de ortografie, câștigătorii cărui au participat apoi miercuri la concursul de ortografie „Gheorghe Martin”, organizat pentru toate școlile românești din Ungaria. (Despre acest eveniment vom relata în numărul următor.)

În ziua de marți elevii claselor 5–6 și 7–8 au luat parte la concursul de citire expresivă, iar joi școlarii de clasa a 8-a au vizitat Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula, care și-a ținut ziua porților deschise pentru viitorii liceeni.

După informațiile primite de la învățătoarele Eva Mihuț Pățaș, Maria Martin Puskar și directoarea adjunctă Ana Netea Benye, în cursul săptămânii limbii materne, organizatorii au ținut să organizeze programe utile și, în același timp, cât mai atractive în limba română pentru copiii școlii românești din Micherechi.

(Redăm mai jos rezultatele concursurilor organizate pentru școlarii din Micherechi.)

R. Pățaș

Concursul de compunere Clasele 3–4

Locul I – Debora Puha

Locul II – David Iurasoc

Locul III – Norbert Iurasoc

Concursul de ortografie Clasele 5–6

Locul I – Victor Iova

Locul II – Vanesa Veres

Locul III – Lois Ruja, Angelica Boca, Aliz Mihuț

Mențiune: Noel Miron

Clasele 7–8

Locul I – Diana Bogdan

Locul II – Nicoleta Solcan

Locul III – Betina Puiu, Carina Iuhas

Concursul de citire expresivă Clasele 5–6

Locul I – Lois Ruja, Lavinia Bogdan

Locul II – Vanesa Iurasoc, Naomi Ruja

Locul III – Beatrix Boca, Noel Miron

Clasele 7–8

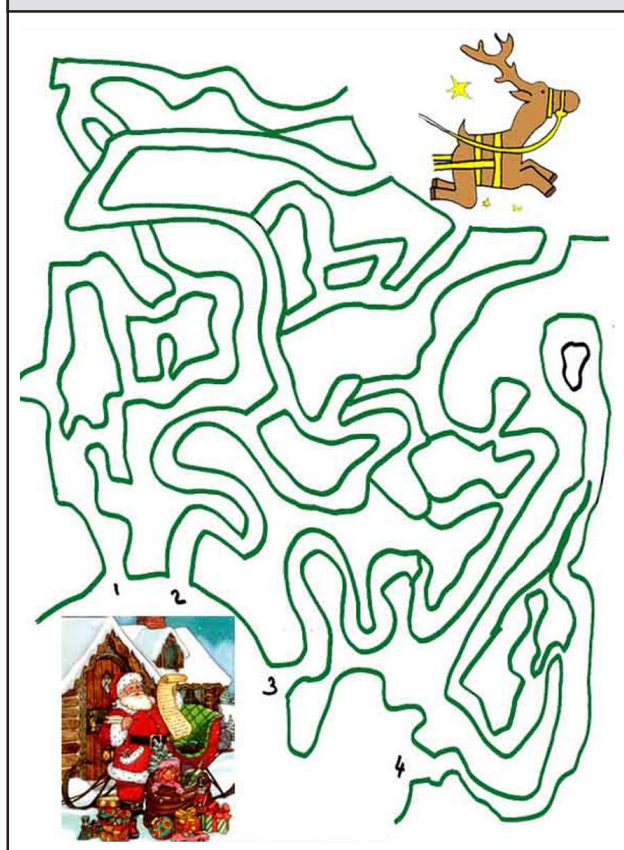
Locul I – Diana Bogdan, Betina Puiu

Locul II – Carina Iuhas, Lidia Somogyi

Locul III – Naomi Puha, Csaba Cefan

Labirint

Alegeți Liceul „N. Bălcescu” din Jula!

Pe 24 noiembrie, Liceul „N. Bălcescu” din Jula și-a deschis din nou porțile în fața elevilor de la școlile generale. Evenimentul este organizat în fiecare an pentru acei elevi ai claselor a opta, care stau în pragul de a-și alege viitoarea școală medie. În sala festivă a Centrului Cultural, directoarea instituției, dr. Maria Gurzău Czeglédi, a vorbit despre programa școlară în centrul căreia stă predarea limbii, literaturii, a culturii și civilizației românești. Elevii au sosit din șapte școli generale: din Micherechi, Jula, Chitighaz, Bătaonia, Aletea, Vareu și Gyomaendrőd. Cei peste 60 de participanți au aflat și despre posibilitățile de însușire a limbilor străine, dar au primit informații și despre preocupările extrașcolare,

ca de exemplu trupa de dansuri populare, cercul de teatru amator. După această recomandare, elevii, împreună cu părinții și cadrele didactice, au avut posibilitatea să viziteze că-

minul de elevi și s-au așezat în băncile școlare asistând la ore de română și mulți dintre ei au fost de față la ora de matematică, maghiară, biologie, istorie și engleză. A.C.

Ornamente de Crăciun vândute în sprijinul elevilor

În săptămâna dinaintea primei duminici de Advent, pedagogii și părinții elevilor de la Școala generală „Nicolae Bălcescu” din Iula s-au pregătit pentru târgul orașenesc. Adulți și copii creativi din cursul inferior și cel superior, s-au adunat separat de mai multe ori să realizeze ornamente cât mai frumoase, care apoi pot fi vândute la târg. În perioada așteptării Crăciunului, la Advent, centrul orașului oferă posibilitate școlilor, asociațiilor, organizațiilor civile să expună pentru vânzare lucruri realizate de ei și vândute pentru un scop caritabil.

Duminică, 27 noiembrie,

la standul școlii românești, a Fundației „Pro discipulis”, pedagogi din cursul inferior și superior au invitat trecătorii să cumpere ornamente, coronițe de Advent, lumânări, fețe de masă etc., toate cu caracter de Crăciun. Pentru ca târgul să fie cât mai eficient și suma încasată să fie cât mai mare, elevii școlii românești s-au plimbat printre trecători cu coșuri pline de produse, invitându-i să susțină elevii noștri. Fondurile obținute în urma târgului vor fi folosite în sprijinul elevilor, de ziua copilului și pentru excursiile lor.

R.P.

Unește punctele!

Cele mai reușite compuneri de la concursul „Foaia românească în familia noastră”

Locul I.

Foaia este un ziar în care poți găsi multe știri și lucruri interesante. De curând am citit foaia noastră și am descoperit un articol interesant, despre un eveniment care va avea loc de sărbătorile de iarnă. Evenimentul va fi organizat de școala noastră. Într-o zi mergând acasă mi-am pus în ghiozdan Foaia. Ajungând acasă i-am dat-o mamei și tatălui meu să o citească. Pe tatăl meu îl interesează știrile cultural-sportive, mamei mele i-a atras atenția o știre despre lumea spirituală. Citind Foaia românească am găsit multe știri care mi-au stârnit curiozitatea de a le citi. După ce am citit Foaia mi-am dat seama că este un ziar care dezbate teme în multe domenii pentru a satisface curiozitățile tuturor cititorilor. În încheiere doresc mult succes și inovație întregii echipe de redactori și jurnaliști.

Anita László,
clasa a 7-a, Iula

Familia mea e de origine română din Chitighaz. Eu trăiesc într-o casă cu bunicii, din cazul acesta revine că ei îmi povestesc mult despre viața și tradițiile românilor din Chitighaz.

Bunica mea în fiecare săptămână vinerea după ce a terminat cu gătitul spune „amu mă pun să mă hodinesc și citesc foaia”.

Citește articolele și se uită la poze, când află ceva interesant despre românii din Chitighaz, sau vede pe cineva cunoscut ne spune „hai citiți, hai vedeți și voi că ce sau cine-i în foaia”.

Fiecare membru al familiei își află de citit pe placul lui în acest săptămânal. Bunicul fiind foarte religios citește despre religie, tăticul citește în primul rând cronică sportivă, eu și frații mei ne uităm la paginile tineretului, la poze și bineînțeles citim articolele care se ocupă cu comuna, sau cu școala noastră. Din acest ziar primim multe informații despre românii din Ungaria, dar știri din toată lumea. Ne place foarte mult și ne interesează când citim câte un articol scris de fosta profesoară a școlii mele Maria Sarca Zombai. Doamna scrie despre viața românilor din Chitighaz și anexează foarte multe poze vechi foarte interesante și frumoase. Noi, ca elevi ai școlii române citind articolele exersăm limba română și ne îmbogățim lexicul. Pe lângă Foaia românească noi în fiecare an cumpărăm și publicația Foi, Calendarul nostru.

Cu ocazia acestei frumoase aniversări în numele familiei Olar din Chitighaz Vă salutăm cu multă stimă, și Vă dorim numai bine tuturor.

Vanesa Olar,
clasa a 8-a, Chitighaz

Locul II

Este un ziar foarte interesant. Noi suntem abonații Foi românești. Tatăl meu îl citește în fiecare săptămână. Mama mea nu știe să citească, dar și ei îi place să se uite la fotografii. În Foaia românească mie îmi place să citesc despre concursurile elevilor. Din ziar știu totdeauna cine a avut rezultate frumoase. Fiindcă suntem oameni credincioși, citim temele de religie. Îmi plac foarte mult paginile scrise pentru tineret. În septembrie am citit povestea despre Păcală și Tândală. Îmi pare bine că românii din Ungaria au un ziar atât de interesant.

Estera Ardelean,
clasa a 6-a, Iula

În orașul nostru Iula sunt mai multe ziare care apar în limba română. Dintre ele unul este Foaia românească. În familia noastră, fiindcă fiecare dintre noi vorbim românește și înțelegem limba o citim și o preferăm. Fratele meu, Gyuszi a și scris mai multe articole care au apărut în revistă. El a scris mai ales despre viața de la liceu. Mai târziu despre festivalul VOLT. Mama fiind profesoară de limba română l-a ajutat să scrie cât mai frumos și corect.

(Cont. în pag. a 10-a)

Cele mai reușite compuneri de la concursul „Foaia românească în familia noastră”

(Urmare din pag. a 9-a)

Eu, când am luat prima dată Foaia în mână m-am uitat numai la fotografii și, mai târziu, am început să citesc fiindcă am găsit tot mai multe articole care erau scrise de elevii pe care-i cunosc. Am obișnuit să fac și rebus când reușesc. Tata citește mai ales pagina de sport. La noi întreaga familie citește Foaia, fiindcă toți găsim ceva interesant și actual în ziarul acesta. Mie îmi place să citesc articole de sport și de cultură românească din țară.

Bálint Berényi,
clasa a 8-a, Julia

Locul III

Noi suntem Nóra Laurinyecz și Betti Faragó. Avem 13 ani, suntem eleve în clasa a șaptea, la școala românească din Chitighaz.

La școală avem posibilitatea să citim săptămânalul românesc, Foaia românească. Ne place să citim ziarul acesta, pentru că putem însuși limba română. Desori participăm la concursuri, la excursii, la manifestări culturale și cu aceste ocazii de mai multe ori am apărut și noi în fotografii, sau au scris despre noi. Ne place să citim și umorul.

Părinții noștri citesc regulat Foaia, pentru că primesc informații despre viața minoritară locală și pot afla lucruri despre viața localităților românești din vecinătate. Atât din Ungaria cât și din România.

Bunicii și străbunicii noștri sunt cei care citesc cel mai des Foaia românească, pentru că pot să-și amintească de lucrurile din trecut, dar și noi am învățat multe lucruri despre viața tinerilor din trecut.

Foaia românească e importantă pentru toți, de aceea îi dorim să existe încă mult timp.

Nora Laurinyecz
și **Betti Faragó,**
clasa a 7-a, Chitighaz

Eu, ca membră a revistei Păpăruș, citesc în fiecare vineri „Foaia românească”.

Familia mea este bucurăoasă când aduc revista acasă. Atunci ne strângem toți și aflăm știri despre sat, dar chiar și despre celelalte localități din țară. Ne face o mare plăcere să vedem poze cu cei dragi ai noștri, cu care ne cunoaștem și nu ne putem întâlni foarte des. De fiecare dată abia așteptăm să apară numerele noi, fiindcă le colecționăm ca pe viitor să le putem reciti când vrem să știm ceva în-

formație din trecut. Doresc ca și la noi, și la celelalte familii să fie păstrată ca o tradiție a înaintașilor noștri.

Carina Iuhás,
clasa a 8-a, Micherechi

Mențiune

La mulți ani, Foaia românească! În acest an ai împlinit 60 de ani.

Pentru noi, copiii, ești bătrână, dar bine știm, că bătrânii sunt cuminți, umani, ajutători. Și Foaia românească e așa.

Dragă Foaie!

Până acum ne-ai îndrăgostit cu multe articole interesante, interviuri despre școli de naționalitate ro-

mână. Nu numai pentru adulți ai scris, ci și pentru noi copiii v-ați gândit cu desene, compuneri, cu rebusuri, etc. Ne-au interesat rebusurile, articolele, deci tot mai des te-am luat în mână. Când scriu aceste rânduri, Tu ești lângă mine. Te voi citi în fiecare săptămână.

Te salut cu mult drag!

O elevă din Săcal,

Dzsenifer Gloncz,
clasa a 5-a, Săcal

Foaia românească o cunosc de la bunicii mei. De multe ori când mergem la ei era pe masă revista Foaia românească. Îmi pare că și acum văd înaintea mea

revista și ochelarii bunicii mele. Prima dată am început să am uit numai la fotografiile din ziar. Apoi încetul cu încetul am început să citesc câte un articol. Am început să le citesc eu bunicilor și ei mă ascultau cu multă plăcere. Eu încă nu am scris nici un articol pentru ziar, dar sper că odată sau poate și de mai multe ori o să scriu și eu ceva frumos care va fi publicat. În Foaia românească, fratele meu Jancsika, preferă foarte mult articolele de sport. Mie îmi plac paginile cu fotografii de pe vremuri.

Beniamin Cozma,
clasa a 8-a, Julia

Locuitori la Muzeul Satului Bănățean

Muzeul Satului Bănățean de la Pădurea Verde din Timișoara s-ar putea transforma pe viitor într-un muzeu viu, unde vizitatorii să poată vedea cum se trăia pe vremuri în casele tradiționale, care erau obiceiurile și meșteșugurile din Banat. Pentru ca totul să fie cât mai apropiat de realitate, vor exista familii care vor locui în casele etniilor de la muzeu. Este un proiect inițiat de ADETIM (Agenția de Dezvoltare Economico-Socială Timiș). Muzeul va fi dotat cu câteva case ale etniilor care vor fi locuite de către persoane care tot anul le vor arăta vizitatorilor modul în care se trăia în aceste locuințe. Proiectul urmează să fie depus

spre finanțare în cadrul programului transfrontalier de cooperare România – Ungaria, iar partea română speră să obțină pentru „muzeul viu” o finanțare de până la 750.000 de euro. Termenul de depunere a cererilor de finanțare și a studiului de fezabilitate este 31 ianuarie 2012.

Conceptul de muzeu viu ia în calcul replicarea unor case tradiționale, casa bănățeană, cea șvăbească, cea sârbească și cea maghiară, care vor fi locuite de familii ce vor reproduce pentru vizitatori, „la scenă deschisă”, obiceiurile, tradițiile și meșteșugurile reprezentative pentru comunitatea pe care o reprezintă.

A.B.

Liceul „Bălcescu”, partener în predarea limbii române pentru adulți

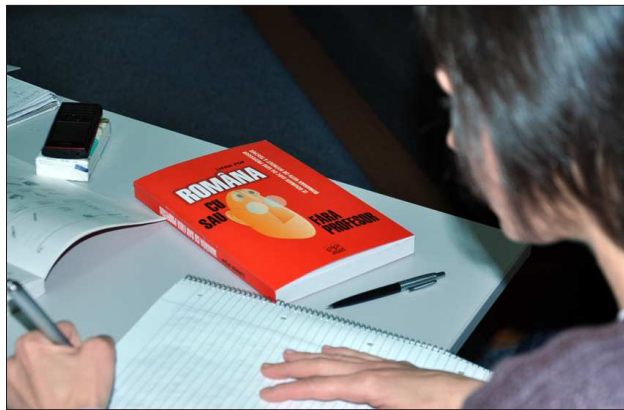
La solicitarea unei școli de limbi străine din Iula, Școala generală și Liceul „Nicolae Bălcescu” din Iula a devenit parteneră în organizarea cursurilor de limbă română și limbile surori, cursuri care se vor desfășura la școala românească. Cu două săptămâni în urmă, au început deja cursurile a două grupe de engleză și a unui grup de limba română la nivel de începători. Pentru primul curs de română s-au înscris patru adulți, care în cadrul a 60 de ore vor învăța bazele limbii cu profesoara Florica Santău.

Bazele cursurilor de limbă

– Ne-a preocupat de mult ideea să înființăm o „școală în școală”, care se leagă de predarea limbii române pentru maturi și a limbilor străine pentru elevi și maturi, însă realizarea unei astfel de școli nu este prea ușor. Este greu nu numai pentru faptul că trebuie acreditate aceste programe, ci pentru că se cere o sumă considerabilă pentru acreditarea acestora, fonduri de care școala nu dispune, ne-a explicat directoarea școlii generale și liceului „Bălcescu” faptul pentru care instituția pe care o conduce nu a înființat de una singură o școală de limbi străine. Am aflat despre înființarea unei școli de limbi străine, a unei firme non-profit, care se numește »Nyelvtudástőke«, adică Capitalul de cunoștințe de limbă. Mai târziu, fondatorii acesteia ne-au cerut profesori care ar preda limba română. Atunci le-am atras atenția că alături de profesorii de limba română, avem și profesori de limba engleză, franceză, spaniolă, italiană. Ne-am propus atunci să colaborăm, să devenim și noi parteneri, concentrându-ne la limba română și la limbile surori. Partenerii noștri au fost foarte deschiși. Am legat un contract cu această școală, care este în fază de acreditare a limbilor neolatine. Noi oferim locul și profesorii pentru ore.

Dr. Maria Gurzău Czeglédi consideră un lucru avantajos că elevii școlii se pot înscrie în loc la cursurile de limbă. „Se pot înscrie sigur și copiii din cadrul școlii noastre, din ciclul primar, ciclul gimnazial, liceu, dar și din afară, precum și maturi. Este o posibilitate mare și pentru copiii din orașul Iula ca

pentru doar 500 de forinți pe oră să participe la cursuri de limbi străine. Consider un lucru avantajos pentru elevii noștri că totul se desfășoară în loc, la școala noastră, după orele de studiu. Bineînțeles, elevii au posibilitatea să aleagă limba, nivelul țintă, nivelul începător sau avansat, iar după încheierea cursurilor să dea și examen de limbă. La cursurile de română se pot înscrie și elevii noștri care vor să obțină examen de limba română, pentru că, școala fiind bilingvă, la bacalaureat se cer trei discipline în limba română. Din aceste trei, din limba și literatura română trebuie să obțină mai mult de 80%, pentru că atunci primește nota cinci, și atunci i se acordă un atestat de limbă de grad mediu. Această școală adaptează programele instituțiilor mari de predarea limbilor străine, ca și centrele TELC, EURO, ECL. Profesorii care încă nu au atestat pentru examinare vor putea frecventa asemenea cursuri și vor putea deveni și ei examinatori, sigur nu în grupa în care au predat. Dar cursanții care participă aici la cursuri nu sunt obligați să dea examen de limbă tot aici, o pot face unde vor ei. Sigur suntem la început de drum. Greutăți vor fi, dar ne vom strădui să facem față tuturor cerințelor.”

Cursanți motivați

Pentru cursurile de română, nivel începător, s-au înscris patru persoane. La primele ore de română mi-au mărturisit, firește în ungurește, despre motivele lor pentru care vor să știe limba română.

„Lucrez într-un hotel din Iula. Pe lângă cunoașterea limbii engleze și germane, am nevoie și de limba română. Vreau să comunic românește, să-mi dezvolt capacitatea de comunicare și să vorbesc cu clienții români care din an în an sunt tot mai mulți și la noi.” (șef marketing)

„Și eu îmi doresc să comunic în limba română. Fiul meu este elevul școlii românești de aici, iar eu vreau să-l ajut la școală. Dar facem des excursii cu familia în România și ar fi bine să vorbim românește. Deocamdată, copilul mă ajută pe mine. Dar și la locul de muncă am putea profita de aceste cunoștințe, deoarece avem parteneri în județul Arad și Covasna.” (consilier în adopții de copii)

„Am absolvit școala generală aici, însă liceul nu. Fiul meu mai mare este licean aici. Însă acum eu am nevoie de atestatul de limba română și mă bucur că îmi amintesc de unele lucruri învățate pe vremuri la școală.” (angajat în domeniul social)

„Eu fiind profesoară de engleză și rusă, îmi place să studiez limbi străine. Cu toate că nu suntem de origine română, copiii mei sunt înscriși la grădinița și școala românească, iar eu vreau să-i ajut în învățarea limbii române. Datorită profesiei mele, am ales să

studiez limba română, vreau să comunic cât mai bine. Nu am nevoie de un atestat de limbă. Sunt întreprinzător și vreau să mă extind prin relații în România.” (intreprinzător)

Să simtă frumusețea limbii române

Aceste patru persoane învață bazele limbii române de patru ori pe săptămână, în 60 de ore. Scopul profesoarei Florica Santău, care are experiență mare în predarea limbii române ca limbă străină, este ca acești cursanți să prindă gustul limbii române. „Înainte de toate, eu m-am pregătit sufletește pentru aceste cursuri, pentru că iar am o grupă și iar trebuie să încep să predau limba română ca limbă străină, ceea ce nu este deloc ușor. În orice caz, eu ca româncă din Ungaria am simțit obligația morală ca, dacă aceste doamne sunt dornice de a învăța limba română care este limba mea maternă și sunt profesoară de română, să încerc să le dau o bază de cunoștințe în privința limbii române. Pe această bază, ele ulterior pot să-și construiască, să-și adauge cunoștințele mai detaliate. Bineînțeles, să încep de la zero cu »ă« și cu »i«, cu pronunțare, cu scriere corectă ș.a.m.d., nu e ușor. Aș vrea ca ele să aibă cunoștințe practice, să fie capabile să vorbească, să simtă limba, să simtă frumusețea limbii. Aș vrea să câștig patru oameni pentru români în general și pentru românii din Iula, pentru românii din Ungaria, și dacă se poate

pentru școala românească de la Iula.”

La rândul ei, și profesoara cunoaște motivațiile cursanților maturi, care pe lângă familie și loc de muncă s-au angajat să învețe o nouă limbă, dar ea accentuează: „Unii vor să învețe românește pentru că nu au învățat de la părinți, iar ca adulți își dau seama că au pierdut ceva din viața lor. Simt și ei obligația morală față de strămoșii lor sau față de copilul care se chinuie cu o limbă străină și pe care poate să o audă și în Iula, dacă dorește sau dacă trece granița europeană unde găsește un alt popor primitor. Alții pot avea nevoie la locul de muncă. Pe mine mă interesează ca ei să prindă gustul limbii, să vorbească frumos românește. Personal mă mulțumește faptul că în liceu eu am început așa-numitele clase pregătitoare și aproape 100% din copiii aceștia unguri, care s-au înscris acolo, toți au rămas în liceu, excepție formează doar doi copii. Și dacă este așa, cred că merită. Am avut un elev de care sunt foarte mândră, care a luat nota cinci la bacul la română. El este mândru că a învățat românește, iar acum este la universitatea din Budapesta și și acolo continuă cu limba română. Sunt bucuroasă că există persoane care vor să învețe și după munca lor mai învață, dar aș fi fost foarte mândră și aș face lucrul acesta și mai entuziasmată, dacă inițiatorul acestor cursuri ar fi fost școala, liceul, unde predau și eu.”

Rita Pătaș

6 Foaia
românească

ARTĂ

Artă fără
hotare

Sîntem o minoritate mică, cu o cultură frumoasă, dar arhaică. Viața ne-a învățat: cum să ne bucurăm de micile noastre succese, pe care le dobîndim uitîndu-ne la oameni, care mai prezintă ceva din ceea ce este valoros din moștenirea noastră și din noi înșine. Ne bucurăm și mai mult, cînd valorile noastre depășesc frontiera și vedem că și altora le place ceea ce ne este mai scump. Orice manifestare de propagare a culturii românești din Ungaria trebuie să fie o sărbătoare pentru noi.

Ștefan Oroian ne-a dus vestea bună în lume și nu oriunde, ci la Paris. Era 10 martie, cînd la Centrul Cultural Român din capitala Franței s-a deschis expoziția unui artist plastic român din Ungaria. A fost prima ocazie prin care România a creat posibilitate de prezentare în Occident, pentru un român din diasporă. De altfel a fost foarte emoționantă constatarea că Ștefan Oroian și cei care l-am însoțit în Franța, deși sîntem cetățenii altei țări, am fost primiți și la Ambasada României din Paris „ca acasă”. Sedul diplomației românești de pe malul Senei se află în imediata vecinătate a turnului Eiffel. Ambasada are în posesie și minunatul palat Behague, care fusese cumpărat de statul român încă în 1939. Palatul cu saloane destinate evenimentelor festive ale ambasadei reprezintă o valoare arhitecturală deosebită.

Dar, vorbeam despre vernisajul expoziției lui Ștefan Oroian.

Artistul giulan a sosit în capitala culturii, la Paris, cu aproape 20 de picturi, cu sculpturi și grafici. Materialul lui Oroian pus pe pînză este fin și dur, luminos și sobru în același timp. Pe unele lucrări apar culori și forme foarte fine și deschise, inspirate parcă din nou de lumea senină a muzicii. Altele prezintă motive clare și culori aprinse, poate nedă de știre că pictorul este plin de energie și de planuri.

În cuvîntarea sa de deschidere a expoziției artistului din Giula, Horia Bădescu, directorul Centrului Cultural al României din Paris, a subliniat, că în alegerea invitaților, instituția condusă de el, urmărește doar calitatea. Iar arta lui Oroian este aptă de a fi considerată o valoare universală. Consilierul principal al Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria, Ștefan Frățean – reprezentantul instituției, care a organizat deplasarea lui Oroian la Paris – a menționat că pictorul giulan are merite și în formarea unor comunități românești din Ungaria. Este susținătorul Corului „Pro Musica” din Giula, este întemeietorul Editurii NOI și pe lângă acestea este un intelectual român din Ungaria a cărui artă este o parte integrantă a culturii românești. Drept dovadă: expoziția din Franța a avut loc tocmai la Centrul Cultural al României. La deschiderea expoziției lui Ștefan Oroian a participat și Ion Floroiu, ministrul consilier al Ambasadei Române din Paris care a considerat prezența unui artist român din Ungaria în incinta Centrului Cultural Român, drept un eveniment inedit. Atașatul cultural al Ambasadei Ungariei la Paris, Miklós Kissari și-a exprimat urările de bine pentru succesul în cariera artistică al unui compatriot român. Mica delegație românească din Ungaria a fost găzduită în palatul Behague, fiind primită și de domnia sa Dumitru Ceașu, ambasadorul României în Franța. În timpul elaborării Tratatului de bază dintre România și Ungaria, dinuși a fost șeful delegației române, participantă în comisia mixtă interstatuală. Domnul ambasador și-a exprimat convingerea că expoziția lui Oroian se încadrează în spiritul Tratatului de bază, ca țările semnatare să-și ajute minoritățile.

Pentru Ștefan Oroian deci s-au deschis și porțile Parisului, ale orașului, care poate fi accesibil numai de cei mai valoroși oameni. Prin artistul giulan a fost recunoscută cultura românească din Ungaria. Iar pentru noi, ziua de 10 martie va rămîne o sărbătoare.

Plăcut, că instituțiile noastre românești din Ungaria au rămas indiferente față de acest eveniment.

Tiberiu Boca

Horia Bădescu, directorul Centrului Cultural, vernisînd expoziția

Colegi și prieteni, la vernisaj

La întîlnirea cu ambasadorul României din Paris (de la stînga la dreapta): Ion Floroiu, ministru consilier, Ștefan Oroian, domnia Sa Dumitru Ceașu, ambasadorul României la Paris, Ștefan Frățean, director la Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria, Tiberiu Boca, redactorul emisiunilor românești la Televiziunea Maghiară, dr. Ioan Ciotea, chirurg din Giula, Horia Bădescu, directorul Centrului Cultural al României din Paris.

Nu întîmplător, dintre cei mulți care s-au exprimat despre arta lui Ștefan Oroian, o observație de bun gust artistic aparține unei ființe de bun simț artistic – ziarista Maria Ember, care-l numește pe Ștefan Oroian „un contemporan solitar”. Oare, filozoful de la Păltiniș, marele Noica (în fața căruia se înclină și penelul lui Oroian) cel alt de doritor de oaspeți-discipoli (între care, Andrei Pleșu și Gabriel Liiceanu) sau însuși Brăncuși – în ciuda bonomiei sale de amfitrion de oște amicale – erau altceva decît mari solitari, mari înșingurați, în (totuși) flagrantă opoziție cu zgomotoșii lor contemporani?

... Încheind pe nota de început a acestei corespondențe, pot anunța – după cum îmi rămîndese și mie, asigurator, scriitorul Horia Bădescu, directorul Centrului Cultural al României din Paris – că Ștefan Oroian nu este porumbelul dinții trimis de Noe din Arca sa în căutare de oște; în toamnă, va expune pe aceleași simeze românești din Paris pictorița româncă Ecaterina Arion din S.U.A.

Să fie într-un ceas bun!

Ion Andreiș

La Centrul Cultural Român
din Paris:

Ștefan Oroian artistul maghiar de origine română

Într-adevăr, este vorba de un fapt artistic de excepție, de un eveniment: se întîmplă pentru prima oară cînd pe simezele Centrului Cultural Român din Paris urcă un artist român „supus” (cetățenește) țării vecine și prietene de la apus, Ungaria. De altfel, în buna tradiție a relațiilor noastre din ultimul timp, Ambasada Ungariei în Franța a fost prezentă la eveniment prin persoana domnului Miklós Kissari, consilier cultural. Din partea română a răspuns – la acest „apel” artistic amical – domnul Ion Floroiu, ministrul consilier al Ambasadei României în Franța. S-a aflat – și a omagiat momentul – semn de bun augur al relațiilor viitoare dintre cele două țări – domnul Ștefan Frățean, reprezentantul minorității românești pe lângă Guvernul de la Budapesta. Dar, bref! – cu protocolul.

Ștefan Oroian – un artist aflat la apogeul vîrstei: 50 de ani de viață și mai mult de jumătate etate artistică – este un artist român ce se trage, ca și Brăncuși, dintr-o dinastie de cioplitori; străbunicul său, ca și tatăl și, mai ales, bunicul „magului” de la Hobița, erau, cu toții, dulgheri cu mină de aur. Poate tocmai de aceea în mina lui Ștefan se află astăzi, în egală îndreptățire, alături de pensulă, dalta cioplitorului. În expoziția de la Paris, el chiar prezintă și câteva sculpturi – smulse parcă din rădăcinile trunchiurilor transilvane, din care s-au izvodit porți de moșie și catapetesme de biserică. Pictura, ca atare, este una aparte – nesupușă dicționarelor în vigoare. Un „dicționar Ștefan Oroian” poate explica, palid, unele detalii – mai mult sau mai puțin... turcestice. Ștefan Oroian este un pictor al tăcerilor adînci – de dinainte de cuvînt. Dar nu un bătrîn sfîtos, cit mai ales un „copil al zeilor”; un Cupidon, cu săgeata îndreptată, în primul rînd, spre propria inimă. Este, de altfel, săgetarea – aidoma „Zburătorului” lui Eliade – care ne leagă (ombilic și fir invizibil) de el și de misterul Universului. Plastic vorbind, din punct de vedere pictural, Ștefan Oroian poate spune, odată cu Labiș: „Eu nu mai sînt, e-un cântec tot ce sînt...”

Pictura lui Ștefan Oroian nu este (cum s-a spus, lejer) nici figurativă, nici nonfigurativă; nici abstractă, nici furată de la real: pictura lui Ștefan Oroian este o esențializare pînă la simbol a marii enigme umane. Tablourile sale, fie că se numesc „Horă”, „Vinerea Mare la Voroneț”, „Fire de aur”, „Alb” sau „Noica” – de la ludic dans dacic, pînă la marele filozof transeuropean – sînt cuprinse de aceea sfîlă a ochiului îngemănat cu spaima în fața miraculoasei lumi înconjurătoare.

Foaia românească, suplimentul „Pagini culturale”, anul I, nr. 17, 24 aprilie 1998

PAGINI CULTURALE

Anul I Nr. 2 aprilie 1998

„Păstrați cântecul, dansul, muzica și păstrați amintirea tuturor acelor, care vi le-au lăsat ca moștenire!”

Jumătate de veac
de la înființare...

Ansamblul de dansuri populare din Micherechi în aceste zile sărbătorește 50 de ani de la pornirea activității sale. Domnul Gheorghe Dulău este cel mai bun cunosător al istoriei ansamblului cultural, aceasta se datorează faptului că din anul 1948 a fost timp de mai multe decenii instructorul și conducătorul formației.

– În acest timp cu toții v-ați bucurat de foarte multe succese. Ați putea aminti ziua aceea care v-a adus cele mai multe bucurii?

– Să știți, că în amintirea mea trăiesc viu, chiar și azi, multe zile frumoase, multe evenimente și foarte multe persoane. De exemplu, oriunde și oriunde aud numele muzicanților Sebő Ferenc, Halmos Béla și Sebestyén Márta, a coregrafilor Tímár Sándor, Vársárhelyi László sau a regizorului Székely Orsolya (ca să-i amintesc numai pe cei care trăiesc și azi), imediat sînt cuprins de acele amintiri pe care le-am petrecut împreună. Astăzi, cînd atît organizatorii, cît și primii membri ai ansamblului am atins deja vîrsta de 60-70 de ani, ne reamintim cu plăcere de acești ani, care au trecut atît de repede. Cred, totuși, că ziua de 8 martie din anul 1948 este cea mai însemnată, căci în această zi a fost prima noastră prezentare pe scenă.

– Ansamblul cultural a fost organizat cu puțin timp înaintea centenarului evenimentelor din '48. Are vreo legătură directă cu centenarul pașoptist?

– Pe atunci, la Micherechi, la joc, la diferite sărbători erau jucate dansurile tradiționale și se cîntau cîntece românești. Această practică s-a păstrat pînă pe la începutul anilor '60. Făceam toate acestea pentru că eram atrași de aceste valori. O făceam mai mult pentru distracția noastră personală. Nu eram conștienți de adevărata valoare a culturii noastre... N-am crezut noi atunci că vom rămîne împreună atîtia ani... Am vrut doar să sărbătorim, – așa cum noi știm, prin dans, prin muzică –, centenarul revoluției din 1848-49. Pentru această sărbătoare încă în toamna anului 1947 ne-am adunat. Au fost 4 perechi de dansatori, 40 de membri coriști și o grupă de teatru.

Un început determinant...

– Vă mai aduceți aminte cine au fost membrii fondatori ai echipei de dans?

– Cum să nu... Băieții erau Mihai Nistor (Mihai Chișului), Vasile Ruja (Vasile Ruja), Vasile Pop (Lica Perli) și Ioan Netea (Nuțu Șutului), iar fetele Rafila Gurzău, Valeria Rocsin, Ana Marc și Ana Trifa. Muzicanții au fost Ioan Covaci (bace lănc) și Teodor Covaci (Delea). Primul dirijor și instructor al tinerilor a fost învățătorul Marius Turcu, care cu puțin timp înainte a fost însărcinat cu conducerea și organizarea școlii generale românești. Din păcate, el a stat numai foarte puțin în satul nostru, din 1946 pînă în 1953, deoarece a fost transferat la Chitighaz. Însă chiar și într-un timp atît de scurt a depus o muncă însemnată, fiind foarte înzestrat, muncind din toată inima. Cu toate că el a fost rănit în război, pierzîndu-și o mîină, nu l-a împiedicat să ia parte intens în viața tinerilor, dornic de cultură, de păstrarea tradițiilor. Pe vremea lui s-a funcționau două partide politice. Fiecare s-a străduit să atragă tinerii în mijlocul lor. Noi, cei

Aceste cuvinte îmi sună și azi în urechi. Ele au fost rostite de către coregraful din Bichișciaba, Born Miklós, cu ocazia unui spectacol organizat în memoria celor doi maeștri, dansatorul Gheorghe Nistor și muzicanțul Teodor Covaci, la Micherechi în anul 1988. Cu această ocazie și-au amintit și de cei 40 de ani trecuți de la înființarea primului ansamblu cultural din localitate. Formația aceasta, ce-i drept, nu totdeauna prin muncă ușoară, a depus bazele succesului de mai tirziu, de care localnicii și azi sînt mîndri.

care am fost membrii Partidului Țărănesc, am dorit să avem și noi un grup de tineri, plini de viață și să sărbătorim în felul nostru acest centenar. Ne-am bucurat foarte mult că părinții și conducătorii satului ne-au dat o mîină de ajutor.

– Atunci cînd se vorbește despre jocul din Micherechi este amintit deseori numele Bujacului.

– Da, aici era acea casă unde se țineau jocurile de duminică. În casa după Bujac (azi strada Rákóczi) a lui bace Petre a Borodanului (a lui Crișan) era sediul partidului și aici era și locul de întîlnire al membrilor ansamblului.

– Ați amintit că debutul a fost la 8 martie 1948, deci cu o săptămîină înaintea sărbătorii. De ce atunci? Și de ce nu la 15 martie, așa cum ați plănuțit?

– Ne-am pregătit pentru această zi însemnată cu un program foarte frumos și bogat, dar din motive politice ne-au dat voie să evoluăm pe scenă numai cu o săptămîină mai devreme. Pe atunci încă nu era cămin cultural, de aceea serbarea s-a ținut în curtea școlii de stat. La program a participat întregul sat, cu mic și mare.

– Vă rog să-mi povestiți, cum s-a desfășurat această zi?

– A fost un program de o zi întreagă. Dîmineața locuitorii satului au fost treziți cu muzica fanfarei din Șerca. Apoi, în Biserica Ortodoxă din comună, în cadrul unei slujbe religioase a fost sfințit drapelul ansamblului, după care a urmat o defilare pe stradă, de la biserică pînă la școală. Aici a avut loc programul cultural, care a cuprins dansuri populare, muzică corală și recitări. Seara a avut loc un spectacol cu piesa în limba maghiară „Majd helyre hozza a köszörő” (Va aranja tocila), urmat de un bal. Deci, această zi festivă de 8 martie 1948 s-a înregistrat ca fiind începutul oficial al activității Ansamblului Cultural din Micherechi.

– După acest debut, la doar două săptămîini, a avut loc următorul spectacol.

– Da, într-adevăr. Cu ocazia înființării Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, la 21 martie, am fost și noi invitați la Giula, să sărbătorim acest eveniment, unde, putem spune fără a ne mîndri, că am avut un succes deosebit. Este greșită acea afirmație că această Uniune a sprijinit echipa noastră încă de la începuturi. Acest fapt nu este adevărat, deoarece, precum am văzut, Uniunea s-a format după ce noi deja activam. De multe ori, în legătură cu această problemă,

în glumă, puneam întrebarea: „Ce a fost mai devreme, oul sau găina?”

„Echipa de aur” a culturii micherechene...

– Au urmat apoi turnee, participări la festivaluri în diferite părți ale țării. Anul 1952 a fost o perioadă însemnată în viața echipei.

– În toamna aceluia an, formația s-a reorganizat, și aproape cu 100 de membri am început să prelucrăm unul dintre cele mai frumoase și reprezentative obiceiuri strămoșești, nunta din Micherechi. Cu acest spectacol am obținut cel mai mare succes de pînă atunci. La un festival care a avut loc la Teatrul de Operetă din Budapesta ne-am clasat pe locul 2. Eu și azi cred, că atunci am format „echipa de aur”.

După aceste succese numărul membrilor a fost în continuă creștere. Jucăușii dansau din toată inima.

– Ei au fost și cei care au dansat în filmul intitulat „Csempészek” (Contrabandisti)?

– Da, cîțiva dintre ei... Nu pot să-i enumăr pe toți... Aș aminti doar cîteva nume: Mihai Buta și soția sa, nană Floare au fost ospătarii în film; printre dansatori s-au aflat Vasile Netea, Gheorghe și Mihai Nistor, Mihai Sava, Teodor Boca, Teodor Netea, Gheorghe Boca și Mihai Patca; iar dansatoarele au fost Maria Nistor, Ana Dulău, Andronica Pap, Ileana Marc, Ana Netea, Ileana Netea, Ana Cora și Ileana Ciotea. Cinci muzicanți au dictat ritmul: Teodor Covaci (Delea), Ioan Covaci (bace lănc), Răcz Zsigmond (Jiga), Borodan Péter (Petre Borodanului) și Gheorghe Cozma (Pășulaș). Realizarea filmului, care a fost o adaptare a romanului cu același titlu al scriitorului Szabó Pál, a avut loc în anul 1958. Deci, pe atunci, formația noastră avea deja un trecut de 10 ani. Azi, nici nu se poate închipui, cît de important a fost pentru dansatorii și muzicanții noștri această participare în film. Nu trebuie uitat că atunci Micherechiul era încă un sat foarte sărac, oamenii nu prea aveau televizore, și apariția lor pe ecran a fost o minune.

– Una dintre fostele dansatoare mi-a povestit că ea l-a învățat pe cunoscutul actor Bodrogi Gyula, să danseze „mîntălu”.

– Chiar așa a fost. Eram puternic impresionată de întîlnirea noastră personală cu renumiții actori, cum a fost, de exemplu, Bara Margit sau Agárdi Gábor. La fel de emoționant a fost să-l vezi lucrînd și pe regizorul Máriássy Félix.

– Cred că acest eveniment i-a dat un

impuls ansamblului.

– Turneele și spectacolele au continuat cu o și mai mare intensitate. Am cutreierat toată țara, de la Keszthely prin Nagykanizsa și pînă la Tata. Anul 1979 nu a fost pentru noi un an prea bun, fiindcă atunci au evoluat pe scenă ultima oară dansatorii adulți din satul nostru. Din acel moment a funcționat apoi doar o echipă a școlarilor. Ei au reprezentat apoi pe scenă cultura micherecheană, și doar o singură pereche de dansatori mai în vîrstă a fost care i-a însoțit la diferite festivaluri și concursuri. Aceștia au fost soții Nistor. Cred că noi toți, oamenii din Micherechi, trebuie să le fim recunoscători acestor oameni. Din păcate, Gheorghe Nistor nu mai este printre noi, dar mulțumită singurînei lui bace Gyuri și a soției sale, Maria, dansurile din Micherechi astăzi sînt prețuite atît în nordul și sudul Americii, cît și în Japonia.

Un viitor cu speranțe sau...

– Acum cîțiva ani, cunoscutul folclorist Alexandru Hoțopan, într-un articol de reamintire, a scris următoarele rînduri: „datorie morală pentru binefăcerea de a ne onora cu satisfacții sufletești și cu valori nemuritoare, »înădăcinate« în conștiință conștientă”. În perspectiva celor 50 de ani trecuți, care este părerea dvs. despre această datorie morală? Cum vedeți viitorul 50 de ani?

– Este foarte interesant și poate ireversibil ceea ce se întîmplă în prezent. Atunci, cînd au sosit în sat la noi primii cercetători maghiari – aceasta a fost pe la începutul anilor '50 – mulți săteni erau de părere că „vîndem” valorile culturii noastre. Însă noi, cîțiva, ne-am bucurat foarte mult că unguirii prețuiesc atît de mult folclorul nostru. Oare s-a gîndit cineva că ce ar fi acum la Micherechi? Ar mai dansa cineva la baluri, la nunți, la diferite petreceri românești, dacă atunci coregrații, dansatorii și etnograții maghiari nu ar fi înșușit, nu ar fi notat și înregistrat melodiile, cîntecele, dansurile moștenite de la strămoșii noștri? Oare fără contribuția lor, în zilele noastre, ar mai funcționa la noi o echipă de dansuri populare, atît de renumită cum este cea din prezent? Astăzi, tinerii dansatori din Micherechi, pe care, din fericire, îi cunoaște o țară întregă în primul rînd de la concursurile „Ki mit tud?” (Cine ce știe?), au de mulți ani un instructor și coregraf maghiar. Nu cred că asta ar fi o mare problemă. Dar e interesant, că aceea despre care s-a spus acum 40-50 de ani că ne „fură cultura”, sînt acum cei care o readuc în sat la noi. Iar în ceea ce privește următorii 50 de ani, aș dori dacă valorile culturale din Micherechi ar ocupa din nou un loc de frunte în inimile sătenilor, ca dansurile și melodiile noastre, să ne fie mîdar atît de dragi ca și străinilor. Trebuie să vă mărturisesc sincer că nu sînt prea optimist. Însă am speranțe... Speranțe în viitor și în tineret.

Cei mai vestiți membri ai ansamblului folcloric din Micherechi, înființat cu 50 de ani în urmă, au devenit Gheorghe Nistor și Teodor Covaci. Cercetătorii de pretutindeni, care au dus vestea în întreaga lume despre arta micherechenilor au ajuns la maeștrii artei populare îndrumați de învățătorul Gheorghe Dulău.

Eva Iova

Arena Națională din București va găzdui finala Europa League 2012

Bijuteria Bucureștiului de 234 de milioane de euro va găzdui în primăvara anului viitor finala Europa League. Săptămâna trecută, la zona VIP a Arenei Naționale, a fost lansat design-ul și logo-ul evenimentului de pe la 9 mai

2012, unde publicul român va avea la dispoziție 20.000 de bilete.

Printre invitații de marcă care s-au înghesuit la evenimentul de vinerea trecută s-au numărat *Dorinel Munteanu, Gheorghe Hagi, Bogdan Stelea*, conducă-

tori din Liga I, dar și *Doina Melinte* și *Iolanda Balaș*. *Miodrag Belodedici* a asigurat prezența că totul va fi pus la punct la ora meciului. „Bucureștiul este pregătit pentru organizarea acestei finale, stadionul o să fie perfect. Oamenii din România sunt mari consumatori de fotbal de calitate”, a spus ambasadorul finalei.

Fanii români au la dispoziție o perioadă exclusivă în care vor putea să-și achiziționeze cele 20.000 de bilete puse în vânzare. Tichetele sunt disponibile pe www.frf.ro, în intervalul 28 noiembrie – 18 decembrie. Biletele sunt grupate pe 4 categorii de prețuri, și anume: 500 lei, 250 lei, 150 lei, respectiv 100 lei. O persoană va putea achiziționa maxim 4 bilete.

Șeful FRF *Mircea Sandu* a ținut să-și mulțumească președintelui UEFA pentru posibilitatea organizării finalei. „Suntem cu toții mândri să avem o bijuterie ca acest stadion de 55.000 de locuri. Îi mulțumim domnului Platini că ne-a dăruit această posibilitate și promitem să nu dezamăgim”, a spus „Nașu”.

Poli Timișoara este de vânzare

Președintele celor de la FC Timișoara, *Marian Iancu*, a declarat că va vinde 51% din acțiunile echipei sale către autoritățile locale. Acest anunț a venit în urma unei discuții cu președintele Consiliului Județean Timiș, *Constantin Ostaficiuc* și cu viceprimarul orașului, *Adrian Orza*.

„A fost o întâlnire în care am discutat posibilitatea ca autoritățile locale

să devină acționari majoritari la FC Timișoara. Reprezentanții autorităților au fost foarte deschiși la această idee și sunt încrezător că cele discutate vor fi puse în practică. Va fi făcut un audit, pentru ca toate părțile implicate să știe exact care este starea societății pe care funcționează clubul, iar când acest audit va fi finalizat vom putea vorbi mai concret,

probabil în câteva săptămâni. Să fie clar, eu nu vreau niciun ban de la autorități, sumele pe care le vor investi ca acționari vor fi utilizate doar în folosul clubului, nu va intra nimic în buzunarul meu. BkP, ca acționar minoritar, își va aduce în continuare contribuția financiară, pentru a nu pierde procentele deținute. Este un pas despre care vorbesc de câțiva ani, de mult timp spun că aștept ca autoritățile locale să se implice activ în viața echipei, pentru că doar așa clubul poate rămâne puternic și își poate păstra identitatea, care este una specială”, a declarat Iancu agenției Mediafax.

Marian Iancu a fost condamnat la zece ani de detenție în dosarul Rafo, de către Tribunalul București.

Cupa de Șah „Foaia românească” ediția a III-a

Dragi prieteni, iubitori ai șahului, redacția noastră din nou va organiza Cupa de Șah „Foaia românească”. După ce anul trecut a reușit foarte bine competiția și în iarna acesta dorim să adunăm împreună iubitorii șahului pentru o zi, în vacanța de iarnă, ca să se întrecă la tabla de șah cei mai buni și curajoși șahiști de origine română.

CONDIȚIILE DE PARTICIPARE LA CUPA DE ȘAH „FOAIA ROMÂNEASCĂ”

1. La competiție au dreptul să participe numai cetățeni maghiari de naționalitate română,
2. Cotizație de înscriere: adulți – 1000 Ft/persoană
elevi – 500 Ft/persoană
3. Categori:
- „A” – jucătorii care sunt sportivi activi și cei care au concurat cândva, indiferent de vârstă,
- „B” – jucătorii începători,
4. Competiția se va desfășura în sistemul RAPID (30–30 minute) și ELVEȚIAN,

Premiile: I. cupă + diplomă
II. cadou + diplomă
III. cadou + diplomă

Cupa de Șah „Foaia românească”

TALON DE ÎNSCRIERE la Cupa de Șah „Foaia românească” 28 decembrie 2011

Nume:

Categoria la care doresc să particip (A sau B):

Data nașterii:

Adresa:

Tel:

E-mail:

Semnătura:

Concurenții sunt rugați să retrimită talonul de înscriere și cotizația pe adresa redacției (Jula, str. Doja nr. 8) până în data de **20 decembrie 2011**.

TVR 1

Luni 5 decembrie

6.00 Telejurnal 8.00 România, zi de zi! 9.10 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong (R) 13.00 Telejurnal 14.30 Maghiara de pe unu 16.00 Telejurnal 16.30 Serial. Prin păduri și munți, inimi înlănțuite 17.25 Serial. Legendele Palatului: Tărâmul dintre vânturi 19.00 Telejurnal 20.00 Prim plan 21.00 Cu ochii'n 4 22.10 Replay.

Marti 6 decembrie

6.00 Telejurnal matinal 8.00 România, zi de zi! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 10.25 Prim plan 11.40 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 13.00 Telejurnal 14.30 Rom european 15.00 Maghiara de pe unu 16.00 Telejurnal 16.30 Serial. Prin păduri și munți, inimi înlănțuite 17.25 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 19.00 Telejurnal 20.00 Serial. Anatomia lui Grey 20.40 Fotbal UEFA 22.50 Gol după gol. Rezumatele UEFA.

Miercuri 7 decembrie

6.00 Telejurnal 7.00 România, zi de zi! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 11.40 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 13.00 Telejurnal 13.45 Mai aproape de tine 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuiri 16.00 Telejurnal 16.30 Serial. Prin păduri și munți, inimi înlănțuite 17.25 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 19.00 Telejurnal 20.00 Serial. Mici crime în familie 20.45 Fotbal: Benfica Lisabona-Oțelul Galați.

Joi 8 decembrie

6.00 Telejurnal matinal 7.00 România, zi de zi! 9.10 Serial. Furtună la palat 10.25 Omul și timpul 11.40 Serial. Legendele palatului (R) 13.00 Telejurnal 13.45 Interes general 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Telejurnal 17.25 Serial. Legendele palatului 19.00 Telejurnal 20.00 Judecă tu! 21.10 Exclusiv. Documentarele Televiziunii Române 22.20 Fără frontiere.

Vineri 9 decembrie

6.00 Telejurnal 7.00 România, trezește-te! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 11.40 Serial. Legendele palatului: concubina regelui (R) 13.00 Telejurnal 13.45 e-Forum 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Parlamentul României 16.00 Telejurnal 17.25 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 19.00 Telejurnal 20.00 O dată'n viață 21.00 O dată'n viață 22.10 Film. Linia.

Sâmbătă 10 decembrie

6.00 Desene animate 7.10 Omul și timpul 9.00 Fii părinte, fii deștept! 9.30 Profesorul trăsnit 10.30 Ca la carte 11.30 Europa mea 12.00 Aventura urbană. Orașe mici, povești necunoscute 13.00 Telejurnal 14.00 O dată'n viață 16.00 Ne vedem la TVR 17.45 Telesciclopedia 19.00 Telejurnal 20.00 Întrecerea anilor 22.00 Profesioniștii...cu Eugenia Vodă 23.10 Film. Mântuirea.

Duminică 11 decembrie

6.00 Desene animate 7.10 Universul credinței 9.00 În grădina Danei 9.35 Viața satului 11.00 Viața satului 12.00 Presă și putere 13.00 Telejurnal 13.30 Spectacol de circ internațional 14.10 Moștenirea Domnului Caragiale 16.00 Supermarket de divertisment 19.00 Telejurnal 20.00 Distractis Show 20.35 Film. Molière.

TVR 2

Luni 5 decembrie

7.00 Serial. Tandem de șoc 8.10 Film. Paul VI, un papă în mijlocul furtunii (R) 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Bazar (R) 11.20 Pe picior mare (R) 13.00 Arhi-texturi (R) 13.35 Împreună în Europa 15.00 Serial. Tandem de șoc 16.00 Confesiuni 17.00 Telejurnal 17.30 Răzushow (R) 18.30 Arena leilor 19.25 Ora de business 20.10 La mustață 21.00 Ora de știri 22.00 Face toți banii 22.35 Film. Eu și sora mea.

Marti 6 decembrie

7.00 Serial. Tandem de șoc 8.00 Film. Dovleacul uriaș 9.50 Confesiuni (R) 11.00 Bazar (R) 11.30 Ora de business (R) 13.00 Tribuna partidelor parlamentare 13.35 Împreună în Europa 15.00 Serial. Tandem de șoc 16.00 Confesiuni 17.00 Telejurnal 17.30 Film. Prieteni pe viață 19.20 Lumea modei 20.10 La mustață 21.00 Ora de știri 22.00 Supraviețuitori în jungla urbană 22.35 Film. Viața secretă a cuvintelor.

Miercuri 7 decembrie

7.00 Serial. Tandem de șoc 8.10 Film. Prieteni pe viață (R) 9.50 Confesiuni 10.50 Bazar (R) 11.25 Ora de business (R) 13.00 Sfinți și meserii (R) 13.35 Împreună în Europa 15.00 Serial. Tandem de șoc (R) 16.00 Confesiuni 17.00 Telejurnal 17.30 Film. Un străin în familie 20.10 La mustață 21.00 Ora de știri 22.00 Frăția vinului 22.30 Film. Verdele de acasă.

Joi 8 decembrie

7.00 Serial. Tandem de șoc 7.55 Pastila de sănătate 8.15 Film. Un străin în familie 9.50 Confesiuni (R) 10.50 Bazar (R) 12.15 La mustață (R) 13.00 Tribuna partidelor parlamentare 13.35 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Tandem de șoc (R) 16.00 Confesiuni 17.00 Telejurnal 17.30 Film. Marele Torino 19.25 Ora de business 21.00 Ora de știri 22.35 Film. Formula 51.

Vineri 9 decembrie

7.00 Serial. Tandem de șoc 8.10 Film. Marele Torino (R) 9.50 Confesiuni 11.25 Ora de business (R) 13.00 Motomagia (R) 13.35 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Tandem de șoc 16.00 Confesiuni 17.00 Telejurnal 17.30 Film. Marele Torino 19.20 Lumea modei 21.00 Ora de știri 22.00 Unora le place...cu Florian Lungu și Mike Godoroja 23.00 Serial. Aventurierii.

Sâmbătă 10 decembrie

7.00 Arhi-texturi. Documentar 8.00 D'ale lu' Mitică (R) 9.00 Serial. Micul Dracula 10.10 Film. Marele Torino 11.50 Pastila de sănătate 12.10 Puzzle-Week-End în 2. 14.10 Film. Răzbunarea în pijamale 15.55 Pastila de sănătate 16.00 Bagă la cap 17.00 Pașaport de România 18.00 Festivalul Circo Massimo 19.00 Răzushow 20.00 CSI: Crime și investigații 20.50 Pastila de sănătate 21.00 Ora de știri 22.00 Timpul chitarelor 23.00 Serial. Aventurierii.

Duminică 11 decembrie

7.00 Bagă la cap (R) 8.00 Pașaport de România (R) 9.00 Serial. Micul Dracula 10.00 Motomagia 11.00 Frați de viață (R) 12.10 Week-end 2 14.10 Film. Fantoma din Canterville 16.00 D'ale lu' Mitică 17.00 Natură și aventură 17.30 Pescar hoinar 18.00 Latitudini 18.30 Pe picior mare 19.10 Film. Vulpea neagră 21.00 Ora de știri 22.00 Acadeaua 23.00 Serial. Aventurierii.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

5 DECEMBRIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

6 DECEMBRIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

7 DECEMBRIE, MIERCURI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

8 DECEMBRIE, JOI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista, presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

9 DECEMBRIE, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

10 DECEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Reportaje, interviuri 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

11 DECEMBRIE, DUMINICĂ (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

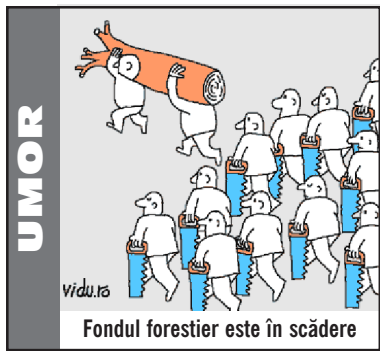
Ecranul nostru

miercuri, 6 decembrie 2011 (m1, ora 13.30)
Reluare: joi, 7 decembrie 2011 (Duna TV, ora 11.30)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

De această dată, în Ecranul nostru o să vedeți un reportaj realizat la Bătănia, cu ocazia Concursului de recitare „Lucian Magdu”, care se organizează din doi în doi ani de fundația care-i poartă numele. De asemenea, vom relata despre o zi interesantă de la Chitighaz, unde nu demult Asociația Dansatorilor Popolari din Județul Bichiș a organizat un curs, în cadrul căruia dansatorii și instructorii din județ au putut însuși dansurile românești din localitate.
Realizator: Tiberiu Boca

Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio și tv!

Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Julia

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Julia funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior.

În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Contacte și informații:

e-mail: romiskgyula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

Vând casă cu comfort lux, piscină, 2 saune, aer condiționat. Proprietatea are 1.200 mp teren, iar casa are 250 mp și se află în centrul orașului Bichișciaba, strada Vajda nr. 5. Contact: +36-66/739-219, +36-70/635-7577.

Vând casă cu mansardă, comfort lux, încălzire centrală cu gaz, anexe, în centrul Chitighazului (Kétegyháza), cu o suprafață de 98 m². Casa are o grădină cu o suprafață de 960 m², grădină cu gazon, aranjată. Contact: +36-30/540-7766.

Vând teren îngrădit pentru construcții la Julia, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

www.radio.hu

concert

NICU ALIFANTIS

în deschidere trupa **Misteria Carpatica** (Timoc, Serbia)

VINERI

2 DECEMBRIE 2011

ora 18.00

Sala Studio a Teatrului Cetății din Jula

intrarea liberă

Parteneri :

FOAIA
românească
2 decembrie 2011
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcș, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec postal. Abonamentele pe anul 2011: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul „Wekerle Sándor” și de la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni.